

«Опілля» - від потенційного банкрута до одного з лідерів ринку України

«Нива» перша пропускає, але перемагає

9 786177 229819

плюс Тернопільщина

№17 (535), середа
7 травня 2025 року

Незалежна громадсько-політична газета

8 сторінок

Свобода

Спирт у баку: що варто знати про нове пальне в Україні

З 1 травня українські мережі АЗС почали продавати бензин з біоетанолом. За словами посадовців, впровадження такого пального позитивно вплине на українську екологію та економіку. Щоправда, деякі експерти попереджають про ризики пального зі спиртом. Про що саме йдеться, з'ясував Центр громадського моніторингу і контролю.

Нові правила
Запровадити пальне з біоетанолом в Україні вирішили ще у 2024 році: тоді Верховна Рада схвалила необхідні зміни до законодавства. Перейти на таке пальне Україна мала в рамках євроінтеграції. Ще одна причина нововведення - екологія. Біоетанол під час згоряння виділяє менше шкідливих речовин. За правилами, які почали діяти з 1 травня, українські мережі АЗС мають продавати бензин з вмістом біоетанолу не менше 5%. Додавати біоетанол мають до всіх бензинів, крім марок з октановим числом 98 та вище.

Досвід інших країн
Додавання біоетанолу - світова практика, яка працює вже десятки років у США, ЄС, Бразилії та інших країнах. Це стосується і сусідів України: відповідні норми набули чинності у Польщі, Словаччині та Румунії два роки тому. Держави Європи застосовують пальне з 5-відсотковим та 10-відсотковим вмістом біоетанолу. Україна також має досвід використання пального з певним відсотком спирту: на наших заправках воно почало з'являтися ще у 2022 році. Технологія виготовлення біобензину передбачає, що пальне змішують зі спиртом на нафтобазах, а вже звідти поширюють готовий продукт. Втім через повномасштабне вторгнення перспективи власного виробництва відтермінували. Тож поки що нове пальне імпортуватимуть з Європи.

Небезпеки біоетанолу
Частина автомобілів, на які їздять українці, імпортована з Європи та США. Тож, за словами експертів, у техніки не мало б виникати проблем. Загроза криється в іншому: такий тип пального дуже добре абсорбує воду. "Після цього бензинова суміш розшаровується і втрачає свої експлуатаційні властивості. Постаціональний може купити якісний Е5, але якщо в нього в бензовозі, резервуарі на нафтобазі або на АЗС є мізерні залишки води, іржі або дрібного бруду - будуть проблеми", - розповів у коментарі "Економічній правді" директор консалтингової групи "А-95" Сергій Куюн. Механізм перевірок щодо вмісту біоетанолу наразі відсутній. Держекоінспекція поки не буде штрафувати за торгівлю бензином без біоетанолу.

Як зміняться ціни
Біоетанол у пальному може вплинути на вартість бензину. Адже для європейських країн здебільшого виготовляють пальне з 10% домішок. А 5-відсотковий вміст європейці робитимуть спеціально для нашої держави. "За це вони з нас просять 15-25 доларів за тону. Це означає дорожчання літра на 50-80 копійок. Сподіваюся, що через падіння цін на нафту ми в травні отримаємо мінус три гривні на літрі і ніхто нічого не помітить", - зауважив Сергій Куюн.

7 травня - хмарно, без істотних опадів, вранці місцями можливий дощ. Вітер південно-західний, 4 м/сек. Температура повітря вночі 7, вдень 11 градусів тепла. Атмосферний тиск 733-731 мм рт. ст. Схід сонця - 5.44, захід сонця - 20.43. Тривалість дня - 14.59.

8 травня - хмарно, з проясненнями, без опадів. Вітер південно-західний, 2-4 м/сек. Температура повітря вночі 6, вдень 11 градусів тепла. Атмосферний тиск 734-733 мм рт. ст. Схід сонця - 5.42, захід сонця - 20.45. Тривалість дня - 15.02.

Судді, прокурори та поліція Тернопільщини: декларації з мільйонами, автівками і нерухомістю

(Продовження. Поч. у №15.)

Судді, прокурори та поліціанти Тернопільщини задекларували мільйони гривень готівки, квартири, будинки, ділянки й автівки. У деклараціях - і подарунки, і родинні доходи, і статки, які не завжди відповідають офіційним зарплатам.

Декларація керівника поліції Шумщини: дві квартири, два авто та пів мільйона гривень зарплати

Начальник Шумського відділення поліції Тернопільської області оприлюднив свою декларацію за 2023 рік, у якій зазначено майно та доходи, що викликали зацікавлення громадськості. Згідно з декларацією, керівник поліції володіє двома квартирами: одна - площею 60 кв. м у Шумську, інша - площею 45 кв. м у Тернополі. У власності також два автомобілі - Toyota Camry 2012 року випуску та Volkswagen Golf 2015 року. Вартість останнього вказана як 150 000 грн, що значно нижче

за ринкову ціну подібних моделей. Заробітна плата посадовця за 2023 рік становила 512 000 грн, тобто в середньому понад 42 000 грн на місяць. Додатково він отримав 50 000 грн як дохід від здавання майна в оренду. У декларації також зазначено готівкові заощадження: 200 000 грн та 5 000 доларів США. Банківські рахунки відсутні. Ці дані викликають питання щодо відповідності задекларованих доходів і майна, а також щодо заниження вартості автомобіля. Громадськість очікує на пояснення від керівника поліції та можливу перевірку з боку відповідних органів.

Четвертий строк і мільйонна готівка: як живе голова Тернопільського апеляційного суду

Голова Тернопільського апеляційного суду Богдан Гірський, який очолює установу вже вчетверте, задекларував чималі статки за 2024 рік. Разом із дружиною Ольгою, працівницею Пенсійного фонду, він володіє будинком, двома квартирами, земельними ділянками й мільйонами в готівці. Сім'я Гірських володіє будинком

у Великих Бірках площею понад 100 кв. м, двома квартирами в Тернополі, земельними ділянками в місті та передмісті, гаражем, паркомісцем, а також автомобілем Nissan-X-trail 2017 року. У 2024 році Богдан Гірський отримав майже 3 мільйони гривень суддівської зарплати, а його дружина - понад 320 тисяч на основному місці роботи. Загальний сімейний дохід становив понад 3,2 мільйона гривень. Незважаючи на наявність банківських рахунків, подружжя тримає основні заощадження в готівці: 71 тисячу доларів, 22 тисячі євро та понад пів мільйона гривень. Загальна сума готівки - близько 4,5 мільйона гривень.

Житло, авто та 1,5 млн зарплати: що декларує голова Борщівського суду

Ганна Іванівна Зушман обіймає посаду голови Борщівського районного суду з травня 2023 року, обрана строком на три роки. Вона була призначена суддею Борщівського суду у серпні 2002 року, а в травні 2008-го обрана безстроково. У 2014 році стала заступником голови суду.

Продовження на 4 стор.

«Гучна справа» Михайла Головка з тріском розсипається у суді

30 квітня у Вищому антикорупційному суді продовжили слухання у справі колишнього голови Тернопільської обласної ради Михайла Головка. Його обвинувачують у хабарництві та незаконному поводженні зі зброєю.

Що дали?

Цього дня суд тривав кілька годин і завершив дебати о 17:40. Суддя повідомив, що вивчатиме матеріали сторін і нову дату засідання оголосять згодом, і похвалив захисників Михайла Головка. "Ви попрацювали дуже багато і дуже добре. Суд також має попрацювати ґрунтовно. Останнє слово Михайлові Головку ми надамо, не знаю коли. Зустрінемося знову не дуже скоро", - заявив суддя.

Нагадаємо, Михайла Головка затримали в червні 2023 року. Тоді ж також затримали двох заступників голови Тернопільської ОВА Ігоря Гайдука та Ігоря Дем'янчука. Хоч на оприлюднених "плівках" було зрозуміло про фігурування в справі і начальника ТОВА Володимира Труша - йому вдалося уникнути затримання. Зараз за грати можуть відправити Ігоря Гайдука. Вже озвучили рішення Вищого антикорупційного суду - 8 років і 2 місяці позбавлення волі. Наразі це рішення оскаржують в апеляції. Обох посадовців-заступників мали судити разом, але 28 березня 2024 року Вищий антикорупційний суд ухвалив зупинити судовев провадження щодо Ігоря Дем'янчука, тому що той мобілізований.

Про зброю, набої та «подарункову міну»

Інший захисник наполягав, що в епізоді з виявленими боєприпасами не було фіксації вилучення на відео, а деякі речі, зокрема міна, були "подарунковими й безпечними". За його словами, не доведено, що боєприпаси належали Головку, а експертизу провели "шаблонно". Адвокати також нагадали, що сам Головка та його родичі мали дозвіл на зброю, адже займалися волонтерською діяльністю.

Слідство порушило процедури

Адвокати наголошують на численних процесуальних порушеннях під час досудового розслідування, зокрема - прихованому зборі доказів без внесення до ЄРДР. Вони вважають усі докази недопустимими, а обвинувачення - необґрунтованим. "Версія обвинувачення розсипалася, бо не підтверджена жодним належним доказом. Головка має бути визнаний невинуватим", - заявив адвокат Скок.

Негода вирувала на Бережанщині та Підгаєччині

На Тернопільщині почався сезон дощів. В окремих місцях довгоочікувані опади обернулися стихійним лихом. Швали, вітер, грім, блискавка, град з дощем завдали шкоди деревам та сільськогосподарним полям та городах селян.

Так, величезний потік води пронісся кількома селами Бережанщини. Жителі сіл Юстинівка та Саранчуки продемонстрували наслідки сильної негоди. На кадрах видно сильний дощ, який знищує все довкола. У селі Саранчуки вода змила верхній шар ґрунту, тут після дощу утворилася бурхлива річка. Місцеві мешканці розповідають, що такого розгулу стихії не пам'ятають вже багато років - вулиці перетворилися на річки, а городина опинилася під шаром води та бруду. Також про стихію повідомив голова Саранчуківської громади Володимир Петровський. За його словами, потужна злива розпочалася близько 16:00. Вода великим потоком пішла з полів на населений пункт. Затопило господарства, городи, загинула птиця. Фахівці продовжують роботи з ліквідації наслідків стихії та забезпечення проїзду до населених пунктів. Хоча річка Золота Липа не вийшла з берегів, підтоплення були

серйозними. На місці працює спеціальна комісія, яка оцінюватиме масштаби збитків і вирішуватиме, як допомогти мешканцям. Гроза вирувала і на Підгаєччині. Блискавки й гуркіт грому чергувалися з потужною зливою, що за лічені хвилини перетворила вулиці на потоки, а град вкрив ділянки так густо, що вони стали схожими на снігове покриття. За словами голови обласної військової адміністрації В'ячеслава Негоди, град, шквальний вітер та зливи нанесли шкоду населеним пунктам у Бережанській, Теребовлянській, Підгаєцькій, Саранчуківській та Микливецькій громадах. Тривають роботи з ліквідації наслідків стихії та оцінка завданої людям та інфраструктурі шкоди. Він дав доручення начальнику Тернопільської районної військової адміністрації Ярославу Матвійчуку спільно з головами громад за участю представників Головного управління ДСНС України у Тернопільській області вивчити ситуацію безпосередньо на місцях та ухвалити відповідні управлінські рішення щодо усунення наслідків стихії. У разі необхідності - сформувати пропозиції для розгляду на засіданні обласної комісії з техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій. Синоптики попереджають про можливі грози і надалі.

Галина ВАНДЗЕЛЯК

Їхні імена вкарбовані у вічність

«Пішла на цвинтар з сином на побачення...»

Вона йшла. Яке це має значення. Вона взяла тюльпани і весну, Пішла на цвинтар з сином на побачення, Крізь темряву, крізь дощ і крізь війну. Вона змирилась ? Ні!!! Вона простила? Кого і як. Кипіла в жилах кров. Вона не йшла, вона майже летіла І несла в жменях всю свою любов. А потім довго гладила земельку, А потім клала квіти біля ніг. І постелила синові постельку, А та постелька - білий, білий сніг... Г. Потопляк

Був спортсменом, командиром, патріотом

28 квітня жителі Борсуківської громади віддали останню шану військовослужбовцю, командирі гармати, мешканцю с. Передімка, що на Лановеччині, сержанту **Ігорю Івановичу ВЛАСЮКУ** (30. 07. 1991 р.н.), який загинув 17 квітня під час виконання бойового завдання в районі населеного пункту Шипувате Куп'янського району Харківської області.

Світлої пам'яті Ігор у 2013 р. закінчив Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, виступав за львівський регбійний клуб "Батяри", працював у ДСНС України. На сторінці у соцмережі 5-го ДПРЗ ГУ ДСНС України у Тернопільській області йдеться: "Ігор Іванович віддає службу українському народові, рятував життя у мирному житті, а з початком повномасштабної війни став на захист Батьківщини. Його мужність, честь і самопожертва назавжди залишаться у наших серцях. 5-й Державний пожежно-рятувальний загін м. Кременець щиро співчуває родині загиблого героя".

Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо батькам, сестрі, усім рідним і близьким... Вічна слава, честь і пам'ять Герою!

Загинув на Донеччині

28 квітня жителі Білобожницької громади віддали останню шану військовослужбовцю, саперу інженерно-саперного відділення, інженерно-саперного взводу, уродженцю с. Полівиці, мешканцю с. Джурин **Ігорю Богдановичу ПОГРИБНИКУ** (2. 03. 1986 р.н.), який загинув 23 квітня під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Костянтинівка Краматорського району Донецької області.

Світлої пам'яті Ігор захищав Україну від 8 березня 2022 року. Головний редактор чортківської

районної газети "Голос народу" у соцмережі написав: "...Тату!..." - розірвав розмірений спокій несамолюбний крик доньки полеглого воїна - восьмикласниці Насті, від чого неможливо було стримати сльози... Куди менше пам'ятатиме батька син-другокласник Тарасик, котрий, мабуть, ще не до кінця усвідомлює у своїй дитячій уяві гірську втрату, разом з дорослими прихилившись чолом до холодної домовини... Уродженець сусідніх Полівиць Ігор до війни працював, як і більшість сільської молоді, на різних будовах. Разом з дружиною Іриною виховували доньку та сина. До кінця своїх днів навідуватимуть свіжу синову могилу свочолі батьки загиблого воїна, який мав би доглянути їхню старість..."

Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо батькам, дружині, доньці, синові, всім родичам і близьким... Вічна шана і пам'ять Герою!

Вважали зниклим безвісти...

29 квітня жителі Мельниці-Подільської громади віддали останню шану військовослужбовцю, матросу, мешканцю с. Кудринці, що на Борщівщині, **Сергію Володимировичу МА-НУЙЛЕНКУ** (15. 11. 1984 р.н.), який загинув 30 листопада 2024 р. внаслідок артилерійського обстрілу поблизу населеного пункту Вознесенка Покровського району Донецької області.

Світлої пам'яті Сергія тривалий час вважали зниклим безвісти... Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким... Вічна пам'ять та слава Герою!

Загинув під час виконання бойового завдання

30 квітня жителі Борщівської громади віддали останню шану військовослужбовцю, солдату 79-ї окремої десантно-штурмової бригади, мешканцю с. Ланівці **Юрію Йосиповичу ВЕЦЮ** (4. 12. 1970 р.н.), який загинув 24 липня 2024 року під час виконання бойового завдання в районі населеного пункту Костянтинівка Донецької області.

Світлої пам'яті Юрій тривалий час вважався зниклим безвісти... Понад дев'ять місяців рідні та близькі з надією чекали на добру звістку про нього... На жаль, надії виявилися марними...

Петро Курницький у соцмережі написав: "У житті був Героєм, гордим, поважним чоловіком і загинув як Герой. Вічна і світла пам'ять Тобі

Герої не вмирають!

Юрій Йосиповичу...". Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним та близьким... Вічна слава і пам'ять Герою!

Був дуже добрим і щирим

1 травня жителі Вишнівецької і Кременецької громад віддали останню шану військовослужбовцю, уродженцю с. Лози, що на Збаражчині, мешканцю Кременця **Олександровичу САВИЧУ** (24. 10. 1992 р.н.), серце якого перестало битися 25 квітня від отриманих важких поранень у госпіталі в м. Кропивницький.

Світлої пам'яті Олександр навчався у початковій школі рідного села, продовжив навчання у Вишнівецькій ЗОШ І-ІІІ ступенів. Професійну освіту здобував у Кременці. Це місто стало для нього рідним, тут створив сім'ю, тут народилася його донечка. Односельчани, друзі, однокурсники згадують, що Олександр був дуже добрим і щирим, позитивним і наполегливим, любив життя. В Олександра було все, щоб жити: сім'я, донечка, батьки, дім, друзі, але він вирішив захищати Україну, щоб у його донечки та усіх дітей України було майбутнє, і у червні 2024 р. підписав контракт із військовою частиною...

Поховали захисника у с. Великі Млинівці на Кременеччині.

Щиро співчуваємо родині та близьким... Вічна пам'ять і слава Герою!

Колектив поліції Тернопільщини зазнав неоправної втрати

2 травня жителі Бережанської громади віддали останню шану військовослужбовцю, бійцю стрілецького батальйону поліції, старшому лейтенанту **Василію Олеговичу ПАНЬКІВУ** (14. 01. 1997 р.н.), який загинув 23 квітня під час виконання бойового завдання на Торечському напрямку Донецької області.

Світлої пам'яті Василь виріс в багатодітній родині та став прикладом для молодших сестри та братика, а також опорою для батьків, старшої сестри. Після закінчення Бережанської ЗОШ №3 навчався в Національній академії внутрішніх справ м. Київ. Від 2018 р. працював на посадах слідчого та дізнавача у підрозділах поліції в Підгіцях та Бережанах. У червні 2024 р. добровольцем приєднався до новоформованого стрілецького батальйону поліції, щоби захищати свою Батьківщину.

"Ще десять місяців тому він працював у своєму робочому кабінеті, сумлінно виконував службові обов'язки на посаді дізнавача відділу поліції №1 м. Бережани... Справжній патріот, надійний товариш, який завжди приходив на допомогу, - таким Василь назавжди залишиться у пам'яті колег і побратимів", - йдеться у дописі поліції Тернопільської області у соцмережі.

Воїн залишив у вічному смутку батьків, двох сестер, брата.

Поховали захисника на кладовищі с. Рай.

Щиро співчуваємо рідним, близьким, друзям... Вічна пам'ять, честь та шана Герою!

Навіки у Небесному війську

2 травня жителі Тернопільської громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця **Ярослава Романовича ПЕТРИШИНА** (14. 09.

1985 р.н.), серце якого перестало битися 26 квітня під час виконання військового обов'язку унаслідок гострої серцево-судинної недостатності у населеному пункті Радківка Сумської області.

Світлої пам'яті Ярослав закінчив ЗОШ №12 м. Тернополя (нині НВК ім. Патріарха Йосифа Сліпого), навчався на історичному факультеті ТНПУ ім. В. Гнатюка, був доброзичливим, щирим патріотом. Україну захищав від серпня 2024 року.

"Адміністрація та весь колектив Тернопільської обласної дитячої клінічної лікарні приносять щирі співчуття сестрі медичній операційного блоку Галині Богданівні Петришин та всій родині з приводу передчасної втрати сина Ярослава Романовича Петришина, життя якого обірвалося під час виконання військового обов'язку. В цю гірку мить поділяємо горе вашої сім'ї та разом схилиємо голову в глибокій скорботі. Вічна пам'ять і слава українському воїну", - йдеться у дописі в соцмережі лікувального закладу.

Поховали захисника на Пантеоні Героїв Микулинецького кладовища.

Щиро співчуваємо рідним, близьким, друзям... Вічна та світла пам'ять Герою!

Рідні до останнього сподівалися...

3 травня жителі Кременецької громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця, мешканця Кременця, солдата **Руслана Миколайовича ПРОЦЯ** (1. 10. 1994 р.н.), який загинув 2 серпня 2024 р. на Покровському напрямку Донецької області.

Світлої пам'яті Руслан майже дев'ять місяців вважався зниклим безвісти, рідні надіялися, дружина Мар'яна розшукувала, але, на жаль, дива не сталося...

Таня Дворецька у соцмережі написала: "Дев'ять місяців болісного очікування, надії, молитви... Ми чекали, що ти повернешся. Що почуємо твій голос, побачимо твою усмішку, обіймемо... Нашої родини торкнулася найбільша втрата... Батьки втратили сина, сестра - брата, дружина - чоловіка, а твої діти - тата. Тобі назавжди 29..."

Поховали захисника у с. Великі Млинівці на Кременеччині.

Щиро співчуваємо родині та близьким... Вічна пам'ять і слава Герою!

Назавжди 30...

4 травня жителі Гусятинської громади провели до місця вічного спо-

чинку військовослужбовця, командира танка, мешканця с. Личківці, молодшого сержанта **Богдана Васильович ІЛЬКЕВИЧА** (22. 01. 1995 р.н.), який загинув 8 квітня під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Юнаківка Сумського району Сумської області.

Світлої пам'яті Богдан був доброзичливим, чуйним, його майже місяць вважали безвісти зниклим, рідні жили надіями, але вони виявилися марними...

О. Володимир Заболотний у соцмережі написав: "Воїн - Герой Богдан... Ти прекрасно розумів, що життя, дане Богом, потрібно гідно прожити... Ти спшив жити і любити... Любити маму, дружину, донечку, рідних, друзів, побратимів, Україну..."

Захисник залишив у вічному смутку матір, яка проживає у Бродах, а у Личківцях - дружину та двох діточок...

Поховали воїна у Личківцях.

Щиро співчуваємо рідним і близьким... Вічна слава і пам'ять Герою!

Залишив у вічному смутку дружину

та маленького синочка

4 травня жителі Борщівської і Поребищенської (Вінницьчина) громад віддали останню шану військовослужбовцю, уродженцю с. Ліщинці, що на Вінниччині, мешканцю с. Констанція, що на Борщівщині, **Олександру Володимировичу АВРАМЧУКУ** (16. 09. 1996 р.н.), який загинув 19 квітня під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Шевченко Донецької області.

Світлої пам'яті Олександр закінчив Ліщинецьку ЗОШ І-ІІ ступенів. У 2011 р. продовжив навчання у Вінницькому гуманітарно-педагогічному коледжі та Вінницькому навчально-науковому інституті економіки Тернопільського національного економічного університету.

Від 2016 р. працював старшим касиром у банку. 16 лютого 2019 р. одружився з Уляною, разом вони виховували сина Максима. 16 жовтня 2024 р. був мобілізований до лав ЗСУ. Олександр згадують як відповідального чоловіка, хорошого сім'янина, патріота.

Молодий воїн залишив у вічному смутку дружину та маленького синочка маму та сестру.

Поховали захисника у Констанції.

Щиро співчуваємо рідним, близьким, друзям... Вічна слава і пам'ять Герою!

Трагічна звістка сколихнула Золотопотіцьку громаду

5 травня жителі Золотопотіцької громади віддали останню шану військовослужбовцю, мешканцю с. Сновидів, що на Бучаччині, солдату **Петру Васильовичу ЛИТВИНЮКУ** (21. 11. 1986 р.н.), який загинув 7 серпня 2024 року внаслідок удару ворожого FPV дрона поблизу населеного пункту Стариця Чугуївського району Харківської області.

Світлої пам'яті Петро був доброю, щирою, працьовитою людиною, хорошим чоловіком, батьком і сином... Майже дев'ять місяців вважався зниклим безвісти... Рідні сподівалися, але, на жаль, надії виявилися марними... Поховали захисника у рідному селі.

Щиро співчуваємо рідним і близьким... Вічна пам'ять і шана Герою!

Герої не вмирають!

В. К.

На Монастирищині тривають пошуково-ексгумаційні розкопки

■ За словами заступника міністра культури та стратегічних комунікацій України з питань європейської інтеграції Андрія Наджоса, орієнтовно за два тижні роботи будуть завершені. Після цього науковці відбіратимуть генетичний матеріал для порівняльного аналізу ДНК.

Як зазначив А. Наджос, вже віднайдено останки понад 30 осіб. Ексгумовано понад 20 осіб. Крім того, було виявлено і вилучено значну кількість артефактів: гудзиків, черевиків, монет, хрестиків. Остаточну кількість можна буде встановити лише після вилучення усіх останків та проведення антропологічних досліджень.

То що ж відбулося у Пужниках?

Невеликий лікбез від історика, військовослужбовця Володимира Бірчака

Тривають археологічні розкопки на території колишнього села Пужники, до котрих прикуто багато уваги. Враховуючи, що уваги багато, то почали і писати багато...

Вважаю за необхідне пояснити свою точку зору, оскільки довго досліджував цю тему і не одну ніч просидів у бліндажі, вчитуючи документи.

Що відбулося?

12 лютого 1945 року у селі Пужники відбувся бій між відділами УПА "Сірі вовки" та "Чорноморці" і "стрибками" (істребительний батальйон) та оперативною групою Коропецького РВ НКВС. Не "етнічна чистка", не напад на мирне населення, не будь-що інше. Бій між УПА та структурами НКВС, у котрих також були поляки.

Чи можна назвати ці події "Волинським конфліктом"?

Абсолютно ні!

По-перше. Географічно й історично південна частина Тернопільщини ніколи не належала до Волині, а село Пужники розташовувалося саме на півдні - у колишньому Монастирському районі.

По-друге. Теза про Волинь-43 чи про "трагедію", чи про "різницю" - це є далекі від історичної достовірності формулювання. Конфлікт між поляками та українцями під час та після Другої світової війни справді мав місце, але тривав він із 1942-го до 1947-го років і не був обмежений територіально лише Волинню. Набільш достовірною назва для цих подій із історичної точки зору - Друга польсько-українська війна.

Чи було село Пужники знищене УПА?

Ні. Знову, ні.

Село фактично обезлюдніло, коли у червні 1945 року совєтська влада переселила його жителів до Немисловіце, що поблизу Вроцлава. Це переселення відбувалося відповідно до "Угоди між Урядом Української РСР і Польським Комітетом Національного визволення про евакуацію українського населення з території Польщі та польських громадян з території УРСР". У 1949 році совєтська влада ліквідувала село. Тепер його територія належить до с. Садове Коропецької селищної ради, що на Монастирищині. Тобто не внаслідок дій УПА, а через переселення.

Будь ласка, зверніть увагу бодай на ці три тези. Тема дуже чутлива, тому й висвітлювати її потрібно дуже і дуже скрупульозно.

Закликаю прочитати статтю мого колеги Сергія Волянця "Довкола подій 1945-го в селі Пужники" на сайті «Історична правда».

Свобода
Головний редактор Тарас Савчук
Відповідальний секретар Віктор Уніят
Літературний редактор Наталія Гаврішко
Редактор відділу Галина Вандзелак
Бухгалтерія Галина П'ятківська
Рекламний відділ Оксана Волошина
Індекс видання: 40184.

Газета виходить з жовтня 1990 року
Ідентифікатор в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа: R30-02865
Рішення Нацради України з питань телебачення і радіомовлення №571 від 29.02.2024 р.
46008, м. Тернопіль, вул. Торговиця, 11, ТОВ «Редакція газети «Свобода»
р/р UA863003350000000026000624332 в АТ «Райффайзен Банк» м.Київ, МФО 300335, код 21157527
Журналісти: тел. 0 (352) 23-55-02
Реклама: тел. 0 (68) 932-29-05

Віддруковано: ТОВ «Поділля-Тер», м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37, (067) 352-18-51, сайт www.a-print.com.ua. Замовлення № 589. Тижневий тираж 10202
Висловлювані авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Оригінали не рецензуються і не повертаються. Лістування з читачами - лише на сторінках газети. Матеріали під рубрикою «Політична трибуна» надруковані на правах реклами. Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

«Опілля» - від потенційного банкрута до одного з лідерів ринку України

Перше за 13 років велике інтерв'ю директора (CEO) та одного з бенефіціарних власників групи компаній під брендом "Опілля" Ярослава Джоджика

■ **Ярослав Джоджик планує інвестувати 200 млн грн у виробництво безалкогольних напоїв та виробничу інфраструктуру**

Відоме якістю пива та квасу, "Опілля" працює в серці Тернополля і демонструє один із найвищих темпів розвитку в Україні, показуючи багатократне зростання за 2012-2025 роки. Впродовж 13 років компанія інвестує у виробництво й продажі і вже досягла обороту 1,59 млрд грн на рік.

У 2025-му пивоварня планує вкласти 200 млн грн у виробництво безалкогольної продукції та виробничу інфраструктуру. Тепер "Опілля" - не тільки один із лідерів українського ринку напоїв. Під цим брендом розвивається група компаній, які задають тон ще й у сфері інжинірингових, транспортних, девелоперських послуг, ринку роздрібної торгівлі і ринку нерухомості України.

Які виклики зустрічало підприємство на своєму шляху впродовж 13 років, як бачить своє майбутнє ТОВ "Пивоварня "Опілля" і які плани буде, в інтерв'ю ZAXID.NET розповів директор (CEO) та один із бенефіціарних власників групи компаній під брендом "Опілля" Ярослав Джоджик.

Довідка: Ярослав Джоджик - тернополянин, підприємець, народний депутат України III, IV, VI скликань (1998-2012). До Верховної Ради пішов із посади гендиректора успішного багатопрофільного підприємства "Технотерн", що займалось будівництвом, деревообробкою. Крім депутатства, багато років керував секретаріатом УНП - партії, яка з 2002 року входила в блок Віктора Ющенка "Наша Україна", був керівником виборчих кампаній як обласного, так і загальнонаціонального рівнів. З 2012 року займається підприємницькою діяльністю. Найвідомішою з очолюваних ним зараз є група підприємств, об'єднана брендом "Опілля", а керує нею ним пивоварня з регіональною стала однією з провідних у харчовій промисловості України як виробник натурального пива, квасу, безалкогольних напоїв.

- **Ярославе Івановичу, це ваше перше за 13 років велике інтерв'ю нашому виданню. Майже півтора десятиліття тому - це час, коли почалося відродження "Опілля"?**

- Можна сказати й так. Тоді під брендом "Опілля" було лише ПрАТ "Опілля", що балансувало на межі банкрутства. Обсяги продажів продукції падали, борги росли. Пивзавод фактично руйнувався. Обдерті стіни цехів, морально і фізично застаріле обладнання, на якому неможливо працювати без постійних аварійних зупинок і ліквідації поломок. В кінці 2011 року ситуація досягла апогею: за позовом кредиторів всі рахунки підприємства були заблоковані, рішенням суду арештоване майно ПрАТ "Опілля". Багато тернополян пам'ятають події 13 років тому, коли кредитори стояли в пікеті з вимогою повернути борги.

- **Як вдалось тоді врятувати підприємство від банкрутства і знищення?**

- Я вважав, що не можна дозволити, щоб найдавніша пивоварня Тернополя, яка працювала з 1851 року, просто зникла. Треба було діяти швидко і рішуче. Звісно ж, у рамках законодавства, вступивши в переговори з кредиторами і банками. Необхідно було отримати ресурс для майбутньої реструктуризації. В успіх тоді мало хто вірив. Колеги, друзі казали мені: "Ярославе, куди ти прешся? Ринок валиться, пивзаводи занепадають. З цього нічого не буде, облиш". Тоді все дійсно виглядало неоптимістично. На вітчизняному ринку напоїв, в який зайшли транснаціональні корпорації, збанкрутували 68 регіональних пивзаводів, серед них у Тернопільській області - "Левада" у Збаражі. Але я бачив тренд на справжнє пиво в Україні і вірив, що "Опілля" ще себе покаже.

- **Якщо так багато заводів банкрутували, то це означає, що конкуренція на ринку була дуже складною?**

- Сказати, що складною - майже нічого не сказати. Міжнародні корпорації і "Оболонь" тоді займали 94% частки ринку напоїв України. Українські регіональні виробники на 6% ринку у буквальному розумінні боролися за виживання. До того ж конкуренція у ті часи була,

так би мовити, своєрідною: побутувала практика скуповування акцій підприємств того ж профілю з метою знищення їх зсередини. Ситуація на ПрАТ "Опілля" йшла до банкрутства, бо не всі акціонери хотіли збереження підприємства як виробника. Тобто тим самим людям, які зруйнували пивзавод у Збаражі, майже вдалося досягти цього у Тернополі.

- **Що стало поворотним моментом для групи компаній "Опілля"?**

- Врятувало лише те, що, маючи банківський кредит і майно в заставі, ПрАТ "Опілля" за погодженням із банком передало це майно в оренду новоствореному ТОВ "Пивоварня "Опілля". Саме на нове підприємство ТОВ "Пивоварня "Опілля" була покладена місія порятунку бренду і самого ПрАТ "Опілля" від банкрутства. І ось результат: завдяки цим крокам ПрАТ "Опілля" перейшло від річних 1-2 млн грн збитків у період з 2005 по 2012 рік до орієнтовно 5-10 млн грн річного прибутку у період 2013-2024 років, від негативного власного капіталу до 51 млн грн тепер. Про успішність роботи ПрАТ "Опілля" як сервісної компанії свідчать також кількості і якості нерухомості у його власності: на початку було 7,9 тис м2 напівзруйнованого нерухомого майна, а стало на 6 тис м2 більше повністю сучасної нерухомості. До проектування ПрАТ "Опілля" залучало найкращих тернопільських і львівських фахівців. Нові приміщення "Опілля" зведені на місці фактичних руїн пивзаводу біля набережної Тернополя. Сьогодні це - окраса міста, якою милуються місцеві жителі та туристи.

Фото пивзаводу та виробничі склади до та після реконструкції

- **Різниця вражає. Як вдалося і скільки коштувала така перебудова?**

- Фотографії переданих 13 років тому в оренду нерухомості та устаткування засвідчують: тривалий випуск продукції на цих виробничих потужностях був майже неможливий. Саме тому ТОВ "Пивоварня "Опілля" профінансувала переобладнання та будівництво нових виробничих приміщень, а також реконструкцію старих. Сума інвестицій в цю перебудову - до 150 млн грн на рік. До 2022 року пивоварня "Опілля" вже на 95% володіла власним виробничим обладнанням, яке забезпечувало повний цикл випуску напоїв.

Найскладнішим був початок реструктуризації. Саме тому я першочергово хочу щиро подякувати тим фахівцям, а деякі з них працюють

на "Опіллі" вже більше 50 років, які у найважливіший момент підставили плече і допомогли на старті реконструкції.

Очевидно, що подальше конкурсування зі світовими грандами ринку напоїв потребувало тотального підсилення кадрового потенціалу як на рівні виробництва, так і на рівні продажів і маркетингу. Для цього ми знайшли і запросили десятки фахівців із практично всіх провідних підприємств харчової промисловості: Roshen, Coca-Cola, Carlsberg, AB InBev та інших.

Висококваліфікований колектив - це стабільна робота підприємства і розвиток, це якість продукції, яку щороку обирають все більше споживачів. Як результат - 266 млн грн податків, які торік сплатило ТОВ "Пивоварня "Опілля". Це на 52 млн більше ніж в 2023 році. В 2025-му плануємо досягти суми 300 млн грн податків.

Статистика податкових платежів

Оскільки повна ціна новітнього сучасного пивоварного устаткування дуже висока, то на старті реконструкції купити його було складно. Саме тому одночасно з початком переобладнання на підприємстві ми сформували підрозділ "Опілля Інжиніринг". Він забезпечив суттєво нижчу собівартість устаткування для пивоваріння, приготування квасу та інших напоїв. Більшість обладнання пивоварні сконструювали, випробували і запустили саме наші фахівці. Професіонали з Німеччини, Італії та Чехії, які побували на підприємстві й побачили устаткування в дії, щиро дивувались, як у невеличкому місті Тернопіль українським інженерам вдалося реалізувати такі висококваліфіковані рішення.

Сьогодні "Опілля" готове ділитися своїми технічними здобутками, новаціями та досвідом: підрозділ "Опілля Інжиніринг" вийшов на ринок виробництва обладнання для пивної, молочної, харчової промисловості, фармацевтики й інших галузей.

Інжинірингова команда вже реалізувала проекти за межами власного виробництва. Зокрема, виконала замовлення для інших компаній - і відкрита до нових партнерств.

"Зробили для себе - зробимо і для вас", - кажемо ми всім, хто прагне розвиватися та модернізувати своє виробництво.

- **Крім порятунку від банкрутства ПрАТ "Опілля", наскільки нам відомо, ТОВ "Пивоварня "Опілля" взяло участь у реанімації ще й заводу продтоварів, більше відомого в Тернополі як пивзавод №2, а також потенційного банкрута ПрАТ "Тернобуддеталь"?**

- Так, у 2016 році, щоб не допустити остаточного руйнування заводу продтоварів і переведення землі під забудову, одна з афілійованих до ТОВ "Пивоварня "Опілля" фірм на аукціоні викупила майно цього заводу. Годі й уявити, яким він був після 16 років банкрутства: 16 тисяч квадратних метрів головного виробничого корпусу були майже в руїнах. Як і в ситуації з ПрАТ "Опілля", ТОВ "Пивоварня "Опілля" взяло в оренду майно і цього заводу. Тепер проводить його капітальну реконструкцію, використовуючи приміщення для випуску столової води і як склади готових напоїв та виробничі склади. Уже в 2027 році плануємо розпочати тут масштабний випуск пивобезалкогольної продукції.

Вкрай показова доля й іншого відомого підприємства ПрАТ "Тер-

нобуддеталь". Воно було одним із найбільших на Тернопільщині виробників збірного залізобетону. Однак із початком масового монолітно-каркасного будівництва потреба у збірному залізобетоні значно впала. Це призвело до зниження продажів, нарощення боргів, які роками не гасилися. Власних ресурсів для масштабної реконструкції підприємство не мало. Очевидно: безчасних заходів порятунку "Тернобуддеталь" чекало б реальне банкрутство. Тобто це така ж ситуація, як у 2012 році з ПрАТ "Опілля".

На початку 2024 року ТОВ "Пивоварня "Опілля" та підрозділ "Опілля Інжиніринг" шукали готові великі цехи для облаштування виробництва крупногабаритного обладнання для харчової галузі. За аналогією з ПрАТ "Опілля" питання про зміну виду діяльності і передачі майна в оренду винесли на збори

«Втікати кудись - це негідно для мене»

■ **Микола Василечко - знаний тернопільський фотокореспондент, краєзнавець і автор електронної енциклопедії "Тернопедія", яка цілком присвячена історії та сьогоденню Тернопільщини й обласного центру. Проєкт з'явився завдяки його багаторічній дослідницькій і медійній роботі.**

Його світлина часів Революції Гідності передають драму історичних моментів: барикади, поранених, тривогу в очах учасників Майдану.

Та у січні 2025 року Микола змінив камеру на форму - нині служить у Державній спеціальній службі транспорту, охороняючи важливі об'єкти. Його історія - про внутрішню чесність, про боротьбу зі слабким здоров'ям і про непоказний, але важливий тил. Він зізнається: зброя й бронезжилет швидко виснажують, а бюрократія армії часто ґрунтується на радянських нормах, які більше заважають, ніж допомагають. Але замість ховатися - пішов служити. Бо "втікати кудись - це негідно для мене".

У розмові Микола Василечко розповів про те, що мотивує його служити, особисту трансформацію та роль медіа у час війни.

- **Як ви прийняли рішення піти на службу, і яка зараз ваша роль?**

- Думки, власне, не про службу, а про обов'язок стати на захист країни були вже 2014-го після участі в Революції Гідності. Але стан здоров'я був вагомою причиною для особистих вагань. Та й була необхідність час від часу відвідувати маму, а після операції, пізніше інсульту - доглядати за нею. Вже після повномасштабного вторгнення і за кілька місяців опісля - відходу мами у вічність, коли передзвонила староста з повідомленням про утонування й оновлення облікових даних - без вагань з'явився в ТЦК. Вирішив: якщо мобілізують, піду служити, бо втікати кудись чи ховатися - то якимсь негідно для мене.

Після проходження ВЛК мене визнали придатним до служби в тилу - вантажним водієм. Кілька разів у 2022 і 2023 відправляли у навчальні центри військових частин для проходження БЗВП (я не був у війську взагалі), але тамтешні медики завертали назад. Торік мені зробили операцію, стан здоров'я трохи покращився і в січні цього року, пройшовши чергову ВЛК з медичними застереженнями щодо служби, потрапив у Державну спеціальну службу транспорту, де й перебуваю нині у варті важливих об'єктів.

- **Який головний виклик став для вас найбільшим випробуванням?**

- Як виявилось, мій фізичний стан надто слабкий для постійних навантажень і носіння бронезжилета та зброї. Це швидко виснажує, а вік вже не дуже сприяє загартовуванню і накачуванню м'язів.

- **Чи змінилося ваше сприйняття війни та служби після того, як ви стали частиною військової системи?**

- Так. Але змінювати треба саму систему, бо в багатьох важливих питаннях діють старі, ще радянські правила і статuti, які в сучасних реаліях війни не допомагають, а навіть шкодять. Війни з московитами ведемо століттями, тож тут нічого не змінилось - ворог той самий.

- **Як служба вплинула на вас особисто - ваші погляди, емоційний стан, цінності?**

- Наразі за три місяці служби ще нічого особливо не змінилось, крім, звісно, домашнього комфорту. Це та сама робота, що й у цивільному житті. Відмінність лише в тому, що там працюємо щодня певну кількість годин, а поза роботою й у вихідні маємо час на власні уподобання. Тут ми на варті в будь-який час доби і виконуємо накази командирів. Та все ж є достатньо часу на відпочинок і особисті справи.

- **Що найбільше мотивує вас у ці важкі часи?**

- Можливо, це вже твердження-кліше, але повторюся: якщо не я,

то хто? Я знаю, що таке радянська комуністична система, дитинство і шкільні роки минули в ній - колгоспне життя не для мене. Хоча сучасний світ з уседозволеністю, на мою думку, теж блукає манівцями.

- **Чи використовуєте навички медійника у війську? Чи бачите роль журналістики та фотофіксації як важливий фронт боротьби?**

- Поки ні. Моя теперішня посада не потребує творчих потуг узагалі. І фотографувати об'єкти, які охороняю, не можна, ба навіть заборонено. Та й наразі вся техніка - тільки телефон, для професійної зйомки цього замало. Можливо, надалі, якщо війна триватиме, чи переведуть на іншу посаду або в інший підрозділ, мої творчі здібності ще знадобляться.

- **Ви багато працювали з історією та краєзнавством. Чи важливо сьогодні зберігати історію цієї війни, і як це можна зробити ефективно?**

- Звісно, важливо. І тепер це робити простіше, ніж у попередній війни, коли навіть паперу бракувало. А фото- і телекамер, відповідно військових операторів, було мало. Нині ж усі з мобільними засобами фіксації, отже, документально на фото і відео зафіксовано кожний день війни в різних місцях. А ефективність фіксації має бути затверджена в міжнародних судах покаранням московських убивць. Сподіваємося, що так станеться, попри непевність у правильних діях політиків - українських, європейських, американських - щодо жертвованої боротьби українців за волю, правду і життя.

- **Як підтримуєте зв'язок із журналістською діяльністю або творчістю зараз?**

- Без доступу до власних комп'ютера і книгозбірні, без можливості бути в рідному місті на подіях - журналістська і краєзнавча діяльність фактично припинилася. Щоб хоч якось зайняти мізки роботою, фотографую природу, завантажую світлина на Вікісховище, поволі редакую тексти в "Тернопільській енциклопедії", пишу віршовані тексти і публікую їх зі світлинами у Фейсбуку.

- **Яка роль соціальних мереж під час війни?**

- Тут можна міркувати про їхню роль узагалі, а не тільки під час війни. Як тільки соцмережі починалися, більшість людей не мали до них доступу, не було ботів, ними не управляв штучний інтелект. У стрічці були дописи друзів і сторінок з підписок, не було стільки реклами і нав'язувань дописів.

Нині це все перетворилося на хаос: фальшиві профілі, сторінки, групи, ШІ у стрічці нав'язує повідомлення за власним алгоритмом. І бачу, що більшість людей, на жаль, не здатні відрізнити правду від брехні. Бо яка каша в голові людини, особливо військового ЗСУ чи інших підрозділів МОУ, якщо воює проти москвитів і водночас майже весь вільний час дивиться відео на Фейсбуку на руськамязикі (хоч сам, до прикладу, з Тернопільщини чи Львівщини), численні уривки з московських фільмів, кліпи їхніх артистів, а ще різні відео з тупими жартами, матюками тощо - аж страшно уявити. І, на жаль, бачу жахливу ситуацію і тенденцію до погіршення морально-психологічного і патріотичного духу серед військових і цивільних. Наслідки впливу на свідомість людей, на мою думку, нас вразять вже скоро. А звичні донедавна класичні медіа - газети, радіо й телебачення - день за днем втрачають свій вплив на суспільні процеси...

Розмовляла Надія ГРЕСА, "Погляд"

■ 20 травня минуло дев'ять місяців, передбачених законом № 8371 від 20 серпня 2024 р. щодо заборони діяльності в Україні релігійних організацій, що мають керівний центр у державі, яка здійснює збройну агресію проти України. Під це визначення потрапила УПЦ мп. Релігійні громади московської церкви могли добровільно розірвати зв'язок з росією.

Шоби ще встигнути, парафіям, монастирям та іншим релігійним організаціям залишається менше двох тижнів. Але вже можна стверджувати, що добровільно у Тернопільській області після ухвалення закону про заборону московської церкви жодна релігійна громада не перейшла до Православної Церкви України. Такі дані надала Тернопільська обласна військова адміністрація. Як повідомляє "Главком", із 85 організацій УПЦ мп після серпня 2024 р. жодна не змінила свою юрисдикцію. Заступник голови Тернопільської ОВА Тарас Пастух на запит оглядача

Після «усунення» Михайла Головка у Тернопільській області жодна парафія московської церкви не перейшла до ПЦУ

інформагенства "Главком" зазначив: "Станом на 20 серпня 2024 року, в області діяла 91 релігійна організація Української православної церкви (далі - УПЦ). У тому числі: 85 релігійних громад, 1 єпархіальне управління, 4 монастирі та 1 духовна семінарія.

З 20 серпня 2024 року по 14 квітня 2025 року жодна із вищезгаданих релігійних організацій свою канонічну та організаційну підлеглість, шляхом виходу з-під юрисдикції УПЦ та переходу до іншого релігійного об'єднання, не змінювала.

Принагідно повідомляємо, що з 2014 р. по 2025 р. в області 48 релігійних громад УПЦ змінили свою канонічну та організаційну підлеглість шляхом переходу до Православної Церкви України". Нагадаємо, що саме з ініціативи тодішнього голови Тернопільської обласної ради Михайла Головка та фракції ВО "Свобода" 26 серпня 2022 р. на сесії облради депутати визнали православну церкву московського патріархату ворожою і звернулися до парламентарів про ухвалення закону щодо заборони її діяльності в Україні. Що далі відбулося ви, читачі, знаєте...

До речі, на Житомирщині за останні два роки до Православної Церкви України перейшли 22 релігійні громади УПЦ мп, на Хмельниччині із серпня 2024 р. - 20, Львівщині - 3, а на Івано-Франківщині вже немає жодної релігійної громади московської церкви.

Судді, прокурори та поліція Тернопільщини: декларації з мільйонами, автівками і нерухомістю

Продовження.
Початок на 1 стор.
Разом з чоловіком вона мешкає у Борщові, але також має квартиру в Тернополі. Згідно з декларацією за 2024 рік, у власності сім'ї голови суду є квартира в Тернополі площею 93,7 кв. м, комора у Тернополі площею 2,4 кв. м, домоволодіння у Борщові площею 150,8 кв. м, дві земельні ділянки у Борщові площею 1 633 та 624 кв. м, земельна ділянка у селі Шульпарка на Борщівщині площею 7 605 кв. м, два автомобілі: VOLKSWAGEN T-CROSS 2021 р.в. та ВАЗ 21053 1994 р.в. У 2024 році Ганна Зушман заробила в Борщівському райсуді 1 501 500 гривень (125 125 грн на місяць). Додатково вона отримала 105 358 грн пенсії (8 780 грн на місяць), 9 062 грн за оренду майна та 1 401 грн від банківського вкладу.

Чоловік судді, Богдан Дем'янович Зушман, отримав пенсію в розмірі 39 940 грн і 1 392 грн від процентів. Подружжя Зушманів зберігає заощадження (близько 1,2 млн грн) на рахунках у банках і в готівці: на банківських рахунках 10 048 доларів (416 088 грн) та 51 922 грн; у готівці 10 000 доларів (414 100 грн) та 300 000 грн.

Квартира у Львові та понад мільйон заробітної плати: що у декларації голови Козівського суду

Оксана Гриновець, голова Козівського районного суду Тернопільської області, була переобрана на посаду 24 березня 2025 року. Разом з чоловіком, Костянтином Михайловичем Гідеєм, виховують двох дітей - сина Богдана та доньку Солюмію.

Згідно з декларацією за 2024 рік, у власності сім'ї голови суду є автомобіль TOYOTA RAV4 2020 року випуску, квартира у Львові площею 75,5 кв. м, а також земельна ділянка у селі Рудне Львівської області площею 600 кв. м. Крім того, Оксана Гриновець орендує дві квартири в Козові. З 2023 року вона орендує квартиру площею 91,5 кв. м, а з 2024 року додатково орендує ще одну квартиру, площу якої в декларації не вказано.

Раніше родина судді володіла ще однією квартирою у Львові площею 73,80 кв. м, але в квітні 2024 року Оксана Гриновець її віддавала.

Минулоріч Оксана Гриновець заробила на посаді голови Козівського райсуду 1 103 672 гривні (91 973 грн на місяць). Чоловік заробив значно менше, працюючи в ТЗОВ "Будрем", - 171 793 гривні (14 316 грн на місяць). У своїй декларації Оксана Гриновець не вказала наявних заощаджень ані в банківських установах, ані в готівці.

Квартира, 2 будинки і 7 ділянок: що декларує голова Бережанського суду

Наталія Петрівна Німко - багаторічна голова Бережанського райсуду Тернопільської області. Переобрана на цю посаду 9 травня 2023 року. Разом з чоловіком, Василем Романовичем, та сестрою, Ганною Михайлівною, проживає в Бережанах.

Згідно з декларацією, у власності родини Німко є квартира у Львові (незавершене будівництво) площею 51,44 кв. м, житловий будинок з надвірними будівлями у Бережанах площею 72,3 кв. м, житловий будинок (незавершене будівництво) у Бережанах (площа не вказана), господарська будівля з гаражем (незавершене будівництво) у Бережанах (площа не вказана), чотири земельні ділянки у Бережанах площею 1 000 кв. м, 800 кв. м, 788 кв. м та 26 кв. м, земельна ділянка у Лісниках біля Бережан площею 864 кв. м, земельна ділянка у селі Гинювичі Бережанської громади площею 2 500 кв. м, земельна ділянка у Підгородньому площею 1 000 кв. м, автомобілі PEUGEOT 5008 2013 р.в. та MERCEDES-BENZ C220 2001 р.в.

На посаді голови Бережанського райсуду Наталія Німко у 2024 році заробила 1 332 479 гривень (111 040 грн на місяць). Її чоловік, колишній голова Бережанської райради, який був звільнений під час Майдану, отримав від держави 71 157 грн пенсії (5 930 грн на місяць) та 65 881 грн у вигляді процентів за банківським вкладом. Подружжя Німко зберігає на банківських рахунках 1 926 гривень, в готівці - 475 000 гривень. Також Наталія Німко позичила свекрусі 780 000 грн і 180 000 грн - Анастасії Василівні Німко, ймовірно, своїй доньці.

Авто за 2000 гривень: що задекларувала голова райсуду з Гусятина

Очільниця Гусятинського районного суду Тернопільської області Тетя-

на Миколаївна Цвинтарна, яка обіймає посаду з квітня 2023 року, подала щорічну декларацію про доходи. Документ виявив цікаві деталі про майновий стан суддівської родини.

Сім'я судді володіє значним майном у Гусятині: житловим будинком площею майже 134 кв. м, квартирою на 78,4 кв. м, нежитловими приміщеннями розміром понад 300 "квадратів" та земельною ділянкою на 15 соток. Цим майном суддя володіє спільно з чоловіком Віктором Васильовичем.

У декларації вказано два автомобілі: вантажний Renault Master 2000 року випуску та Acura MDX 2014-го. Ціна останньої - лише 2000 гривень, що виглядає дивно. Вартість такого авто на вторинному ринку стартує від 750 тисяч гривень. Водночас інших заощаджень чи валютних запасів подружжя в декларації не вказало.

У 2024 році Тетяна Цвинтарна заробила на посаді судді 1 334 771 грн, тобто понад 111 тисяч гривень щомісяця. В окремі місяці ця сума сягала 136 тисяч. Окрім зарплати, держава виплатила їй ще 124 139 грн пенсії.

Чоловік судді, Віктор Цвинтарний, є власником виробничо-комерційного підприємства "Корн". Його дохід від бізнесу за 2024 рік становив 229 730 грн, ще 27 145 грн він заробив на оренді майна. Суддя Цвинтарна має повноваження до 2026 року. Подружжя виховує доньку.

Нова квартира та авто преміум-класу: чим володіє керівниця Кременецької прокуратури

Керівниця Кременецької окружної прокуратури Наталія Штурма проживає в Тернополі разом з чоловіком Ростиславом та донькою Анастасією. У 2024 році родина придбала нову квартиру в Тернополі та позашляховик, а зарплата Наталії Штурми перевищила 1,5 мільйона гривень.

Згідно з декларацією, у власності родини Штурмів є житловий будинок у Тернополі площею 23 кв. м, квартира в Шумській площею 58,60 кв. м, дві квартири в Тернополі площею 38,60 та 63,5 кв. м, а також автомобіль MERCEDES-BENZ GL 350 2014 р.в.

У 2024 році Наталія Штурма придбала квартиру в Тернополі площею 63,5 кв. м за 2 159 000 грн, а її чоловік, Ростислав Ігорович купив позашляховик за 738 000 грн.

На посаді керівниці Кременецької окружної прокуратури Наталія Штурма заробила 1 533 118 гривень (127 760 грн щомісяця), а також отримала 91 521 грн пенсійних виплат (7 627 грн щомісяця).

Чоловік Наталії, працюючи в своєму адвокатському бюро "Ростислава Никитюка", отримав 93 300 грн, а також 250 000 грн від продажу автомобіля "Сузукі Гранд Вітара".

У декларації Наталія Штурма не вказала наявних заощаджень ані в банківських установах, ані в готівці.

Нова Tesla і сонячні станції: чим володіє керівник Буцацької прокуратури

Керівник Буцацької окружної прокуратури Михайло Носовський проживає в Борщові разом з дружиною Ольгою, сином та донькою. У 2024 році родина придбала дві елітні іномарки, а зарплата прокурора перевищила 1,5 мільйона гривень. Згідно з декларацією, у власності родини Носовських є два житлові будинки в Борщові площею 105,25 кв. м та 94,45 кв. м, 25% частки в квартирі батьків прокурора у Самборі площею 66,5 кв. м, три земельні ділянки в Борщові площею 1000 кв. м, 554 кв. м та 179 кв. м, а також дві сонячні електростанції на 116 і 83 сонячні панелі. Також родина має автомобілі: Tesla Model 3 2019 року випуску, придбаний за 502 989 грн, та Mitsubishi ASX 2011 року випуску, придбаний за 400 000 грн. У 2024 році Михайло Носовський на посаді керівника Буцацької прокуратури заробив 1 522 321 гривню (понад 126 000 грн щомісяця). Ольга Дмитрівна отримала 70 566 грн від підприємницької діяльності.

Родина також заробила 458 599 грн "зеленого тарифу" від електростанцій. Обидва отримують пенсії: Ольга Дмитрівна - 35 320 грн, а Михайло Володимирович - 16 544 грн. На банківських рахунках подружжя є 13 788 доларів, 6 389 євро та 510 253 гривні, а також 20 000 доларів збережено в готівці. Від банківських вкладів Носовські отримали 29 781 грн процентів.

За матеріалами інтернет-видань і аналізу декларацій.

Далі буде.
Гриць СИНІВЕЦЬ

Україна в Другій світовій війні

■ 8 травня 2025 року Україна відзначає 80-ту річницю перемоги над нацистською Німеччиною у Другій світовій війні.

Зпоразкою національно-визвольних змагань українців у 1917-1921 рр. ідея боротьби ідея боротьби за Українську державу не припинялася. Через її відсутність українці опинилися по різні боки фронту: землі на схід від річки Збруч окуповані РСР, Східна Галичина і Західна Волинь - під Польщею, Буковина - під Румунією, Карпатська Україна - під Чехословаччиною. 15 березня 1939 р. була проголошена незалежність Карпатської України.

2-а світова війна для українців розпочалася у березні 1939 р., а закінчилася в 1945-му. Після війни життя було важким: черги за хлібом, карткова система. Солдати, які пройшли війною через всю Європу, поверталися до бідних і голодних родин. На людних вулицях міст, біля ринків, магазинів сиділи інваліди війни. Частина з них без ніг, рук, їздили на саморобних дошках із коліщатами - випрошували гроші й хліба. Держава їм не допомагала до 1965 року. Багато українських сіл були знищені, стриміли лише одні комини.

В розпалі 2-ї світової війни винні - Адольф Гітлер і Йосиф Сталін. У серпні 1939 р. між РСР і нацистською Німеччиною було укладено договір про ненапад. Було також підписано секретний договір про розподіл території, завоюваних земель між двома імперіями, так званий пакт Молотова-Ріббентропа. Гітлер після цього договору вів постійну дипломатичну гру "Хто кого перемаже?".

Сталін, мобілізуючи велику наступальну армію, запровадив там дисципліну і послух, яких досягав через репресії та страх. Безглуздий терор і знищення кваліфікованих командирів у 1937-1938 рр. призвели до того, що, маючи велику кількість танків і літаків, армія на початку війни виявилася не-

боєздатною. Гітлер, захопивши Західну Європу, зумів створити вісь Берлін-Рим-Токіо.

Сталін також готувався до війни, але володіння технікою і зв'язком у РСР були на дуже низькому рівні. Відповідно до договору між РСР і нацистською Німеччиною 1939 р., до Німеччини із РСР почали надходити сировина і продовольство. Також німецькі спеціалісти обмінювалися військовою технікою на полігонах РСР. У грудні 1940 р. канцлер Німеччини Адольф Гітлер підписав план воєнних дій проти РСР, так званий план "Барбаросса". Третій Рейх розпочав концентрацію військ на східних рубежах для нападу на РСР.

На початку січня 1941 р. радянські розвідки вдалося поінформувати Політбюро РСР про головні положення плану "Барбаросса", але Сталін і його оточення розглядали це як фальшивку, сподіваючись на виснаження німецьких військ на заході Європи, особливо у боях з Великобританією. Тому РСР планував триумфальним походом визволити Європу і встановити там комуністичний режим.

Остаточна дата нападу Німеччини була затверджена на 22 червня 1941 року. Гітлер був упевнений, що вермахт впорається із червоною армією до осені 1941-го. На початку травня на східних кордонах РСР було зосереджено 120 дивізій німецької армії.

У грудні 1941 р. Москву відвідали прем'єр Великої Британії Уїнстон Черчилль і американська делегація, які домовилися про постачання озброєння та матеріалів. Слід зазначити, що поставки західних союзників за ленд-лізом мали доленосне значення для перемоги червоної армії над німецькими військами. Дослідники доводять, що без західних поставок РСР не тільки не виграє війну, але навіть не зміг би протистояти нацистському вторгненню.

В РСР, як під час війни, так і після неї, реальні розміри союзницької допомоги замовчували. Так, 1 березня 1944 р. газета "Правда" в офіційному звіті по ленд-лізу щодо його продо-

вольчої складової повідомила, що обсяг продовольчих поставок союзників становив 3,5% від загальних продовольчих запасів РСР у роки війни. Відтоді цю цифру без належного аналізу і навіть коментарів наводили у радянських дослідженнях. Сьогодні переважна більшість дослідників визнала, що матеріально-технічну та гуманітарну допомогу США й інших країн, надану РСР у роки війни як по лінії ленд-лізу, так і громадськими організаціями, донедавна штучно применшували. Історики стверджують, що з багатьох позицій поставки мали важливе значення як щодо значимості кількісних і якісних характеристик, так і щодо доступу до нових зразків озброєння й промислового устаткування.

Значення поставок ленд-лізу було особливо вагомим у боях за Правобережжя України і для подальших бойових операцій червоної армії. Мобілізувавши до своїх лав за період 1943-1945 рр. понад 4 млн українців, забезпечивши їх обмундируванням і провіантом, одержавши від союзників потужні засоби пересування і зв'язку, маючи сучасне озброєння, червона армія у складі 1-го, 2-го, 3-го і 4-го Українських фронтів, укомплектованих на 50-60% українцями, стала могутньою силою в боях на Правобе-

Мистецькі й добрі справи Борщівського обласного краєзнавчого музею

були на захід. Ганна Василівна після загибелі сина знайшла свій порятunek у вишитті ікон. На виставці є 40 робіт майстрині, які вона вишила з 2015 по 2020 рік. Серед них - 14 стацій Хресної дороги, ікони різдвяного та великоднього циклів, іконостас. Всі вони вперше презентуються широкому загалу. Відкриває захід Олена Дудар, завідувачка відділом музею. Про авторку вишивки та її сина-Героя розповіла вчитель Панівецької ЗОШ І-ІІ ступенів. Авторка виставки поділилася, як дочка Аліна наштотхнула

її зайнятися вишивкою бісером. Поспілкувалася та висловила слова підтримки сім'ям загиблих борців-'ян, які були запрошені на захід. Перед присутніми виступили журналіст Степан Татарський, волонтерка, сестра загиблого воїна-Героя Андрія Михальова Уляна Пудик, дослідник, краєзнавець Михайло Сохацький. Виставка діятиме упродовж місяця.

Кошти на потреби ЗСУ

Понад 26000 гривень на потреби ЗСУ зібрали під час благодійної

Кажуть, час лікує, але не дає забути

У Борщівському обласному краєзнавчому музеї 30 квітня відбулася презентація виставки ікон, вишитих бісером, "Моє світло у темряві" Анни Григоришин. Її жінка-мати присвятила світлій пам'яті свого сина-Героя - Михайла Григоришина з с. Панівці, що на Борщівщині. 28 квітня йому 6 виповнилося 35. Але, на жаль, Михайло загинув 31 січня 2015 р. біля с. Чернухине Попаснянського району Луганської в 25...

Захід розпочався поминальною молитвою біля могили Борцям за волю України, які провів о. Богдан Боднар. Спільно з ним свого Героя-земляка пом'янули учні та вчителі Панівецької ЗОШ, які при-

виставки картин Володимира Симанишина "Життя з вірою в Перемогу" у Борщівському обласному краєзнавчому музеї.

Пан Володимир - уродженець с. Висічка, що на Борщівщині, військовий ветеран російсько-української війни, волонтер, самотужити художник.

"Ця виставка - це не стільки популяризація автора, як приклад української незламності та почуття громадянського обов'язку бути і далі корисним для інших. Адже Володимир багато допомагає побратимам, онкохворим дітям", - зазначили у Борщівському обласному краєзнавчому музеї.

11 травня - День матері

* * *

Говоріть зі мною, мамо, говоріть,
Розкажіть мені про все у світі,
Чи уже посіяли ви квіти
Під теплом весняних верховіть.

Як там, що там, нині,
в час тривоги,
Чим живе село привітне наше?
Напоїть мене з тієї чаші,
До якої притулився Бог.

Пригадайте молодості дні,
Теплі руки першого стрічання,
Ви мені, неначе зірка рання,
Освітіть усі шляхи земні.

Та на день новий благословіть,
Від розмови з вами стану гожа,
Я усі незгоди переможу,
Говоріть зі мною, ненько,
говоріть...
Раїса ОБШАРСЬКА

* * *

Земля молодіє від рясту,
від сонця, від цвіту,
Душа, мов калина,
росте і цвіте від тепла.
Нічого не треба,
нічого не хочу від світу,
Лишень аби мати
на білому світі була.
Степан ПУШИК

* * *

Я не забуду і на мить
Про ніжність сонячного серця.
В дитини пальчик заболить,
А в серці матері озветься.
Олекса ЮЩЕНКО

* * *

Та й що я знав,
коли із дому йшов,
Хіба я міг в ту пору зрозуміти,
Яка святиня - мамина любов,
Яка то мука - як лишають діти.
Микола ЛУКІВ

Гілка черемхи

■ При суботі Данка заходилася прибирати у коморі. Це й коморою не назвеш, комірча правильніше буде сказати. За багато років набита усяким мотлохом, як рукавичка. Там і слоїки порожні, і закрутки позаторішні, і одяг, що давно з моди вийшов, і відра, і мішки, і пляшки та бодай його, усього не перелічиш. Викидати усе треба, а руки ніяк не доходили.

Чоловік її, Іван, лежав паралізований у дальній кімнаті їх великого будинку, що потопав у квітучому морі весняного саду.

"Треба вікно відчинити в нього, провітрити кімнату", - подумала жінка, спихаючи непотрібні речі у картонну коробку. Ненароком глянула на зжовклу газету, ще з якогось вісімдесятого року. "Коли жінка стає бабою?" - прочитала Данка заголовок статті і ледь не впала. Очі їй заступили сльози і вона, забувши про Івана, швидко кинулася до дзеркала у вітальні, жбурнувши газету в куток.

- Боже, та це ж про мене! - підбігла до люстра і наче вперше поглянула на своє відображення. Звернула увагу на сиве волосся, що вже відросло до підголови та й на давно немиту голову. Помітила сіру шкіру обличчя, мішки під очима, вицвілі очі, безкровні губи. Жажнулася від безформенного одягу на кольш досконалії фігури, від якої не залишилося і сліду.

Сльози лилися з її очей двома струмками, душу різали ножі невимовного жалю. А вона ж давно так не плакала, ще з того далекого дня, коли Іван інсульту дістав.

Чотири роки минуло... Відтоді вона й не думала про себе.

А до хвороби... Ох і насолів їй чоловік. Любив Іван у гречку скочити, хоча вона красунею була. Білявка з голубими, як мирне небо, очима, з повними маковими вустами та розкритими бровами. Прощала Данка чоловікові зради, бо любила нестямно, цвіла квіткою для нього. Але коли остання, перед хворобою чоловіка, коханка роздзвонила на увесь світ, що той до неї ходить, Данці теж трапився один заможний пан. Усього було кілька зустрічей таємних, бо той за кордон поїхав, розлучившись із дружиною. Але цей роман допоміг їй пережити чоловікові походеньки наліво. Наче відімстила. Спокійною стала.

А коли зліг Іван, тоді вона й бабою зробилася. Роботу в адміністрації залишила, доглядати чоловіка стала, а ще хату та город, а на себе - плюнула, як кажуть... Від єдиної доньки допоміч не було, бо та вийшла заміж далеко від дому і рідко навідувалася, маючи свої клопоти.

Коли Данка виверілася, то перше, що зробила, пішла до Івана. Він лежав тихо, напевно, спав. Вона відчинила вікно, запах черемхи увірвався в кімнату. Жінка простягнула руку і зірвала китицю духмяного цвіту. Якесь нова сила прокинулася у тілі. Поспіхом зібралася та подалася до міста - самі ноги понесли. А гілочку черемхи у кишеню поклала.

На центральній площі перед Данкою ішли дві жінки. Вони голосно розмовляли, когось звинувачували, обговорювали ціни, які невпинно ростуть.

"Які невиховані", - подумала і впізнала в одній з них жінку свого колишнього коханця. Швиденько звернула у провулок, як назустріч виплила ні то жінка, ні то чоловік - якесь пародія на людину, ще й зі псом. Придивилася, а то остання коханка її чоловіка.

- А я таки ще нічого, порівняно з отими, - подумала вголос.

"Не баба, не баба!" - кричало їй ество. Данка повернула до найбільшого салону краси, леліючи у кишені черемхову гілочку, наче рятівну соломинку від старості та тривоги...

Раїса ОБШАРСЬКА

«Сімейка Адамсів»

Тетяна тоді думала, що не витримає усіх проблем, які раптово звалилися на її тендітні жіночі плечі.

Та, нічого, з Божою поміччю життя продовжувалося. Операції, санаторії, профілакторії частково допомогли Павлу. Тетяна зі всім впоралася. Вони були, як одне ціле - всюди разом. А тепер прийшла якась дівуля, яку так вдало чомусь приховував, і хоче зруйнувати їхню сімейну ідилію...

- Мамо, - говорив потім син, - ну, чого ти була такою нелюб'язною? Ти ж хороша, і Мілана добра душа. Вона з багатодітної сім'ї. Батьки пиячать. А вона до тітки в місто приїжджає. Курси манікюру закінчила.

- І ви познайомилися в автобусі, який ти водила?

- Так. Її 25 років.

-А різниця в 10 років тебе зовсім не бентежить?

- Ма, а коли жити? Так, мені вже 35-ть, я шкутильгаю. Принцеси на

мене не звертають жодної уваги. Я, як ти й казала, інвалід. Хто подобається мені, не реагує на мене. А тут все склалося. Закохався посправжньому. І вірю, що це взаємно. Знайшов нарешті свою половинку. Мілана дуже здібна і ніколи не сидітиме без діла, склавши руки. Тому добре подумай, житимемо мирно усі разом у нашій двокімнатній хрущовці чи мені з Міланою і справді шукати інше помешкання?

-Тепер ти не гарячкуй, - заплакала ненька. - Твоя правда. Тобі треба створювати родину, а не з підстаркуватою матусею проживати. Усе я розумію. Передай Мілані, що в неділю сватати її будемо.

Заручини відбулися наступного тижня у Міланоїні тітки. Прийняли їх, як дорогих гостей.

Згодом, після одруження, молодята оселилися в квартирі Тетяни Дмитрівни. Свекруха легко знайшла спільну мову з невісткою, яка

Звичайний ранок

"Немов від яєшні", - подумалось Миросі. Ранкове сонце припало, тож вона, зітхаючи, відкинула ковдру - їй вже було некомфортно. Ненавиділа аж занадтого тепла. Десь у іншій кімнаті ще додивлявся солідкі сні син. У школу йому можна було не поспішати - "онлайн" - уроки, скайп, інтернет нікуди не подінуться, як і той триклятий карантин, коли вдома, і муляють набридлі чотири стіни, і тиняєшся із кутка в куток, не маючи аніякісного бажання навіть сполоти квітник під балконом.

Чи помити посуд.
Чи зготувати сніданок.
Обід.
Вечерю.

Усе вже було складене в каструльки, зберігалось в холодильнику, дбайливо спаковане, розкладене по полицях. Це був її експеримент - наготувати на декілька днів, і потім не мати заморожки на кухні.

Вона виглянула у вікно - усе, як завжди, розмірене та виважене. Травень, спека і яблунька, вочевидь, зародить - Мирося бачила цвіт, якщо град не поб'є і вітер не обірве, смакуватимуть яблука усі. Особливо, сусіди. Оті люблять "халяву", послав же таких Бог! Минулого року вона навіть не встигла зварити варення, поділилася яблука, мов якась поешть по гілках пройшлася.

"Нічого, я не збіднію, а хтось не збагатіє", - похмуро подумала.

Будильник процокав через звичну кількість хвилин, "прокукуриків" півнем - отой рингтон давно дратував, та змінити його чомусь не хотілося. Нехай так, аніж проспати роботу. Хоча звільнена була ще у березні, якраз до початку знервованих новин із телеекрану.

- Ти вже не підходиш нам за віком, - ховаючи очі, сказав їй директор торгового центру. Перед тим викликав не раз, казав, що відвідувачі скаржаться на обслуговування, і при цьому обмацував масними очиськами, видивлявся на груди, облизувався, мов кіт на сметану.

Як на гріх, у той день вона вдягнулася скромно - закритий синій гольф, довга темна спідниця. Збиралася, мов до церкви.

Цютлива та сімейна жінка, без спокусливих принад.

- Нерівно начальство до тебе дихає, - не раз реготали за кавою співробітниця. - Дивись, заміж покличе пан.

- Ага, усі пани, на двох одні штани, - віджартувувалася Мирося. Та намагалася не попадати на очі. От і діждалася, що на її місце прийняли молоденьку дівчину, тільки із-за шкільної партії випурхнула, і явно не така примхлива, як Мирося.

- Конкуренція, конкуренція, - хихотів у слухавку колишній чоловік, коли вона пожалілася на таку кричущу несправедливість.

- Люди хочуть бачити красивих за прилавком, а не "старперок". Сорок п'ять - не "баба ягідка знову", затам собі, зроби зарубку на носі.

Мирося хотіла було нагадати, що сам Яшка дурень, покинув її заради іншої - так ота розлучниця була старша за неї аж на вісім років!

■ ...На білих стінах, де-не-де прикрашених репродукціями "ширпотребних" пейзажних картинок, виділилися жовті плями.

Хоч як не одягайся, хоч як не "штукатур" личко, роки не приховати - нова Яшина дружина часто хворіла, і тому колишній чоловіченько затримував аліменти, як тільки міг.

- Ти ж на роботі, - виправдовувався. - А Людка знову у лікарні. Кажуть, що надовго. Ліки знаєш, які дорогі!

Промовчала тоді - до нього не достукатися. Чи любив колись її - невідомо, та і зам'яжжя своє Мирося майже не пам'ятала. Тільки вагітність і народження сина - Бог довго не посилав їм дітей. Тепер Юрчик - світло у вікні, радість, щастя.

- Мамо, я б щось перекусив.

Мирося аж підстрибнула від несподіванки. Син, у смішній піжами із намальованими коричневими ведмедиками, стояв на порозі її кімнати. І дивився майже благально.

- Пацанюро, тобі вже дванадцять років, - бурчала сама до себе. - А досі хочеш, щоб я за тобою бігала. Бідна твоя дружина буде.

- Ма, у мене ще заняття попереду! - твердо відповів навздогін син. І Мирося тільки рукою махнула - Юрчик мав Яшин характер, таку ж лінькувату вдачу. Мирося підозрювала, що хлопчик хоче посидіти за комп'ютером та пограти у якісь там "Танки" чи іще щось. Підозри справдилися.

- Я у себе поїм, мам, - і дитя вихопило тачо та зникло за дверима. Іншої кімнати, паралельного світу, куди дорослий, особливо батькам, доступу не передбачалося.

Миросі залишалися лише спостерігати, як дорослішає син. І байдуже, що сьогодні ще одягає дитячу піжаму, завтра захоче іншого.

А новий день не передбачав несподіванок. Мирося увімкнула телевизор, потім довго шукала пульт від тюнера-Т-2, щоб його! Передачі по усіх каналах не відзначалися оригінальністю, програми повторювалися, мов клони, і якби не телефонний дзвінок, так і задрімила б на дивані. Мирося неохоче підняла слухавку.

- Ану, підійом, - скомандувала Інка. - Я у тебе під дверима і хочу кави!

Мирося аж засміялася - вголос, нестримно. Ще зі школи подружка випромінювала позитив та веселу вдачу. Варто було згадати лише, як вони удвох змусили колись плакати класну керівницю - Мирося тоді отримала "двійку" із математики, тож ідея вкраси класний журнал визріла одночасно в обох. Котру із успіхом реалізували. Журнал потім повернули - сидниці від профілактичних бесід батьків боліли, Інка лише шко-

виявилася простою, невибагливою і працюютою.

- А це - усі мої статки, - говорила щиро Мілана, - два пакети вишивок: три сорочки, два рушники і купа серветок. Колись захоплювалася гаптуванням...

Через пів року Мілана відкрила такий бажаний салон. Грошей свекруха і Павло не пошкоджували. Усі заощадження віддали. Очі в Мілані сяяли, вона горіла своєю справою...

Якось Дмитрівна навіть завітала до цього салону і була приємно вражена.

- Оце та сюрприз, - сплеснула руками старенька. - Назва з моїх вуст тоді злетіла.

- Так, і я за неї зачепилася. "Сімейка Адамсів" - звучить круто. Клієнтам подобається. Ми тут гарненько все облаштували, навели лад у приміщенні. Я манікюр роблю, Світлана стрижками займається, а Полінка - масажистка. Присідайте, зараз з вас справжню кралю зробимо, - щиро пропонувала невістка.

...З тих пір Дмитрівна, наче ожила й на світ народилася. Усім коліжанкам хизується дорогим манікюром від невістки і молодіжними зачісками. Хоча самій вже, як кажуть, 70 літ на носі.

- Мамо, - звернулася одного разу до неї Мілана, - у мене новина бомбезна. Я - вагітна. Лікарі підозрюють, що буде двійня. Тому маю до вас прохання. Наш бізнес гроші хороші приносить. Досить вам уже булочками в кіоску торгувати. Властник когось іншого собі знайде. Тепер допомагатиме мені діток бавити, а я роботу пильнуватиму. Гарзд?

- Добре, - радо погодилася та, усміхаючись. - Сімейка Адамсів має розростатися. Війна війною, а онуки - це величезна потіха і щастя.

Оксана ВОЛОШИНА

дувала, що не влаштували аутодафе оцінкам, тобто, не спалили оту окаянну книгу, у якій записувалися усі тортури для школярів.

- Добре, що зараз тобі нема клопоту, - сміялася подруга. - Підсило мені іще цукру, останнім часом я солодке люблю.

Мирося тільки похитала головою - Інка нестримно набирала вагу. Але, оскільки була на останньому місяці вагітності, це можна вважати нормою.

- Моя дівчинка скаже всередині, як лоша, - пожалілася Інка, доїдаючи великий шматок шоколадного торта, котрий Мирося завчасно придбала на вечерю, Юрчику на десерт. - Скоро народжувати, а я боюся, як молода. Лякають усі - наслідки для здоров'я, вік, ги-ги-ги! То й що? Біля двох ще і третю догляну. Руслан має їхати на зарібки, так що гроші матимемо.

"Добре, що тобі так склалося", - зненацька подумалось Миросі.

Але не заздрила - подруга виглядала утомленою.

- Одна біда - ноги спухли, - вже жалілася Інка. - Каблуки не взути. А Юрчик як? - схаменувалася.

- Удома, як і твої, - відповіла Мирося. Добре, що не запитала про Яшу - згадувати ані про колишнього, ані про його нову дружину не хотілося ніяк.

- О, то я побігла! - Інка глянула на мобільку, котру перед тим поклала на стіл, біля чашки кави. - До лікарів пора, запізнююся. Цьом-цьом, здибамось!

- Затефонуяй, як матимеш час, - Мирося провела гостю до дверей.

...Коли подруга пішла, обережно збирала залишки гостини зі столу - руки чомусь трусилися.

- Твоя Інна коли народить? - Юрчиків голос сполохав тишу. - Здається, вже й ім'я підібрали - Христинка, відстій, як на мене.

- Замовкни і вчи уроки, не твоя це справа, - прикрикнула Мирося. - Чуеш і бачиш усе, дитя "індиго".

- Та я нічого, - через двері збентежився малий. - Тільки коли дядько Руслан дізнається, що насправді це моя сестричка... Тільки не сердься, мам, я просто відстежив їх переписку, ну, тітки Інни із татом. Дивно, що ти не читала, які там пристрасті і яка любов. Бідна тітка Люда - вона лише для прикриття... О, мам, а я б перекусив - у нас в холодильнику ще залишилися яйця?

Мирося без сил присіла на диван.

Світлана ДЗУДИЛО

Вирощують інжир, гранат та маракую

У селі Новий Роговець родина Петриків вирощує екзотичні рослини. Два роки тому вони переїхали сюди та облаштували господарство з трьома теплицями.

Перший інжир посадили ще 15 років тому, та активно займатися вирощуванням екзотичних фруктів почав три роки тому.

"У нашому асортименті є такі культури як інжири - більше 50 сортів у колекції, ожини, чорна малина, маракуя і гранати", - розповідає Володимир Петрик.

У теплицях родина вирощує 20 сортів ожини. За словами Володимира, переважно це закордонна селекція - США, Англія, Швейцарія, Голландія та Польща.

Кліматичні зміни сприяють тому,

що навіть теплолюбні культури поступово адаптуються до українських реалій. Тож у родини є плани розширювати господарство.

"Наступного року висаджуватимемо саджанці жимолості, ірги та ожини-малини", - ділиться планами садівник.

Одну з теплиць родина облаштувала під землею - заглибили її на 1,8 метра. "Це дає змогу підтримувати взимку вищу температуру, ніж на вулиці. Якщо надворі -10°C, у теплиці може бути +1°C", - пояснює Володимир.

Загальна площа цієї теплиці - приблизно 100 м².

Господарство розвивалося завдяки ініціативі Володимира, однак згодом і його дружина Олена захопилася справою. Подружжя веде блог у соцмережах, де ділиться процесом вирощування рослин та облаштуванням будинку.

Володимир Петрик зауважує, що інжир плодоносить двічі на рік: перший урожай формуються на торішніх пагонах у червні, другий - на цього-

річних у вересні-жовтні. Плоди бувають різних кольорів: шкірка може бути жовта або фіолетова, а м'якоть - червона чи кремова.

За словами Володимира та Олени, Тернопільщина має чудовий клімат і родючі землі, які підходять для вирощування екзотичних рослин без великих зусиль.

Як довго зберігається насіння основних культур без втрати схожості?

Насіння **огірка** зберігається не більше 5 років. Для хорошого проростання їм потрібна температура повітря від +19 до +25 градусів.

Томати не втрачають своєї схожості протягом 5-6 років. За температури +22 - +25 градусів помідори проростають вже на 3-7-й день.

Боби, горох, квасоля зберігають свою схожість 3-5 років. Паростки з'являються на 10-й день після посіву.

Термін зберігання насіння **кавуна, гарбуза, дині, кабачків** - від

6 до 8 років.

2-3 роки зберігають схожість насіння **крес-салату, кропу, моркви, петрушки, ревеню, цибулі, шавлю.**

Баклажани, капуста (білоголова, червоноголова, броколі, броссельська, кольрабі, пекінська, савойська, цвітна), кукурудза, перець, спаржа, шпинат залишаються схожими 4 - 5 років.

Найдовше не втрачає схожість **буряк** - 6-10 років.

Терміни схожості можуть змінюватися, якщо порушуються умови зберігання насіння, зокрема щодо вологості та температури.

Найкраще садити ту саму рослину на тому самому місці не раніше ніж через 3-4 роки. Але є винятки: помідори, квасоля, суніця, картопля - можуть рости на одному і тому ж місці роками. Принцип сівозміни полягає в тому, що попередники готують землю для наступних рослин.

Після рослин з малою кореневою системою саджають рослини з глибокою кореневою системою. Після рослин слабких до хвороб та шкідників садять ті, що є більш стійкими. Це особливо важливо для капусти і пасльонових (помідорів та картоплі).

Після цибулі, бобів, гороху та часнику можна висаджувати всі культури. Повторний посів цибулі та часнику - не рекомендується.

Після томатів та картоплі садять: капусту, огірки, кабачки, гарбуз, квасолю, горох, часник, буряк, салат, моркву, петрушку, кріп, селеру.

Після огірків, кабачків, патисонів - редис, капусту, буряк, цибулю, часник, горох, боби, помідори, картоплю.

Після моркви, кропу, петрушки, селери садять: цибулю, часник, боби, горох, картоплю, томати.

Після суніці (через 4 роки) - коренеплоди та бобові.

Добрі «сусіди»

Городники часто запитують: які овочі добре ростуть поруч. За багато століть вирощування овочів люди помітили, що деякі овочі добре ростуть разом, а деякі, навпаки, заважають зростанню один одного. Овочі, зелень і квіти допомагають один одному у зростанні шляхом поліпшення ґрунту або відлякування шкідників один від одного.

Вибір сусідів по грядці - це справжнє мистецтво планування городу. Вибираючи сусідів по грядці, зверніть увагу на колекції овочів. Овочі з сімейства капустяних, наприклад, добре висаджувати поруч з буряком і зеленими листовими культурами. Деякі трави допоможуть відлякувати від шкідників капусти. Посаджена на одній грядці з капустою м'ята поліпшить її смак. Хороша порада: посадіть на грядці з помідорами кілька чорнобривців. Чорнобривцями можна прикрасити весь город по периметру - це допоможе тримати шкідників на відстані.

Щорічне чергування городніх культур

Розмарин відлякує жуків, які нападають на квасолю. Чебрець відлякує капустяних шкідників. Цибуля і часник відлякують пелюль. Материнка, як і чорнобривці, - це хороший універсальний бар'єр проти більшості комах-шкідників.

Салат, редис та інші швидко зростаючі рослини можна посадити між динями або гарбузами. Вони дозріють раніше, ніж розростеться гарбуз. Зелені листові овочі, які люблять тінь, такі як шпинат і мангольд, вирощують в тіні кукурудзи. Соняшники також добре ростуть в сусідстві з кукурудзою, оскільки їх коріння займають різні рівні в ґрунті і не конкурують за воду та поживні речовини.

Оптимальне сусідство для моркви складуть: квасоля; шавлія; редис; салат; цибуля; розмарин; горох; помідори. А от негативне сусідство для моркви: кріп; петрушка.

Сусіди для перцю: базилік; коріандр; цибуля; шпинат; помідори. Не садіть перець поблизу квасолі.

Картопля принесе хороший урожай, якщо посадити її поруч з: квасолею; броколі; капустою; кукурудзою; баклажанами; часником; цибулею; горохом; редискою. Не можна са-

дити картоплю, якщо поруч ростуть: огірки; дині; кабачки; соняшники; помідори; ріпа.

Помідори рекомендується вирощувати поруч з: спаржею; базиліком; квасолею; огірками; морквою; селерою; кропом; салатом; динями; цибулею; петрушкою; перцем; редисом; шпинатом; чебрецем. Не розташовуйте поруч грядки помідорів і будь-яких видів капусти, картоплі і кукурудзи.

Оптимальне сусідство для квасолі: броколі; кукурудза; капуста; морква; селера; огірки; баклажани; горох; картопля; редис; кабачок; полуниця; помідори. Небажане сусідство для квасолі: часник; соняшники; цибуля; перець.

Буряк дасть більший урожай поруч з: броколі; спаржею; цвітною капустою; салатом; цибулею. Небажані сусіди по грядці для буряків: гірчиця; квасоля.

З чим поруч можна садити білокачанну капусту: квасоля; селера; огірки; кріп; салат; цибуля; картопля; шавлія; шпинат; чебрець. Небажані сусіди по грядці для капусти: броколі; полуниця; помідори.

Цвітну капусту рекомендується висаджувати поруч з такими рослинами: квасоля; буряк; селера; огірки; шавлія; чебрець. Погані сусі-

ди для цвітної капусти: броколі; капуста; полуниця; помідори.

Огірки рекомендується садити поруч з: квасолею; броколі; кукурудзою; капустою; цвітною капустою; соняшниками; горохом; салатом; редисом. Не можна висаджувати огірки поруч з травами, динями і картоплею.

Сусіди для кукурудзи: квасоля; огірки; салат; дині; горох; картопля; кабачки; соняшники. А ось поруч з помідорними грядками садити кукурудзу не можна.

Сусіди для баклажанів Баклажани не мають небажаних сусідів по городу, а ось вони відмінно себе почувають поруч з: базиліком; квасолею; салатом; горохом; картоплею; шпинатом.

Найкраще сусідство для цибулі складуть: буряк; помідори; броколі; шпинат; капуста; картопля; морква; салат; перець. Найгірше: квасоля; горох; шавлія.

Горох прекрасно себе почуває по сусідству з: квасолею; морквою; кукурудзою; огірками; баклажанами; салатом; динями; пастернаком; картоплею; редисом; шпинатом; ріпою. Не можна садити горох поблизу грядок з цибулею і часником.

Спорт

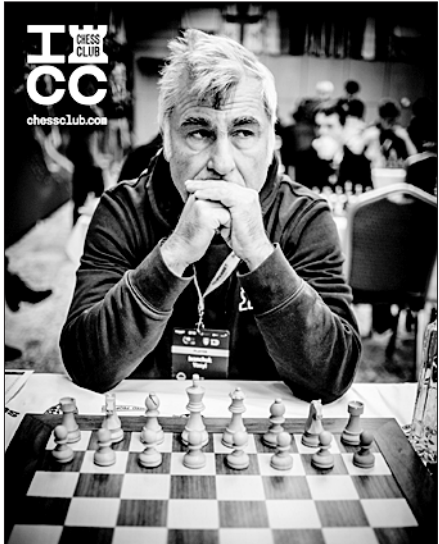
Є ще порох у порохівниці:

Іванчук переміг і повернувся у топ-100

Відомий шахіст, уродженець Копичинців, який проживає у Львові, Василь Іванчук здобув третю нагороду впродовж останніх тижнів. Після "срібла" на Reykjavik Open-2025 та "бронзи" на International Chess Open Easter-2025 наш земляк став найкращим на турнірі Menorca Open в Іспанії.

56-річний шахіст у 9 раундах набрав 8 очок, не зазнавши жодної поразки (7 перемог та 2 нічиї). Завдяки цьому успіху Василь набрав за підсумками квітня 39 очок рейтингу і повернувся в топ-100 шахістів світу. Загальна сума призових становила 26 тисяч євро, з яких Іванчуку дісталися 6 000.

Нагадаємо, Іванчук - віце-чемпіон світу за версією ФІДЕ 2002 року. Чемпіон Європи 2004 року. Чемпіон світу з близу 2007 року. Чемпіон світу зі швидких шахів 2016 року. Триразовий переможець супертурніру в Лінаресі. Чотириразовий переможець шахових олімпіад: 1988

і 1990 років у складі збірної СРСР, 2004 і 2010 років - збірної України. Один із найсильніших українських шахістів усіх часів, у 1990-2000-х рр. входив у десятку найкращих шахістів планети.

Як Іванчук Каспарова переміг

До речі, у 2019 р. письменник, краєзнавець, наш постійний дискусувач Іван Бандурка розповів на сторінках нашого видання таку бувальщину.

"Відомий український шахіст-гросмейстер Іванчук Василь, син Михайла, котрий народився в м. Копичинці на Гусятинщині, постійно програвав тільки Каспарову.

Переживав... Тяжко сприймала поразки онука й бабуся. Вона постійно молилася за його здоров'я, ввечерами вишивала йому сорочку "червоними і чорними нитками". А якось сказала:

- Я допоможу тобі, Васильку, перемогти. Тільки виконай моє материнське прохання: одягати вишиванку під час гри з Каспаровим.

...І цього разу перемогу здобув наш земляк. Він ще не раз постоїть за нашу Україну..."

Результати матчів чемпіонату області з футболу

4 травня у Вищій лізі стартував чемпіонат Тернопільської області з футболу 2025 року.

У першому турі відбулося п'ять поєдинків, ще два відбудуться у середині, тож пропонуємо результати зіграних матчів: ЦРСФВ (Теребовля) - ФК "Трибухівці" - 0:6, ФК "Збараж" - "Сокіл" (Велика Березовиця) - 3:3, "Поділля" (Васильківці) - "Медобори" (Зелене) - 0:1, "Збруч-Агробізнес" (Підволочиськ) - ФК "Борщів" - 0:2, "Поділля" (Велика Березовиця) - ФК "Нараїв" - 2:0.

Поєдинки "Колос" (Бучач) - "Агрон" (Великогаївська громада) і "Галич" (Збараж) - "Вікни-ФАТ" (Віконі) відбудуться 7 травня - "Зелені леви" (Почаїв) - перший тур пропускають.

У 2-му турі 11 травня зустрінуться: ФК "Нараїв" - "Колос" (Бучач), ФК "Борщів" - "Поділля" (Велика Березовиця), "Медобори" (Зелене) - "Збруч-Агробізнес" (Підволочиськ), "Сокіл" (Велика Березовиця) - "Поділля" (Васильківці), ФК "Трибухівці" - ФК "Збараж", "Зелені леви" (Почаїв) - ЦРСФВ (Теребовля). Поєдинок "Агрон" (Великогаївська громада) "Галич" (Збараж) відбудеться 14 травня.

Нагадаємо, що сезон-2025 відбуватиметься в два етапи. На першому етапі 15 команд-учасниць Вищої ліги гратимуть в одне коло (14 поєдинків). Описля теж в одне коло кращі 8 колективів виступатимуть у "чемпіонській" групі (7 матчів), а команди, які посядуть на першому етапі 9-15 місця, гратимуть в групі "на вибування" (6 поєдинків).

«Нива» перша пропускає, але перемагає

Чудовий подарунок у переддень народження тренера

3 травня тернопільська "Нива", яка виступає у групі "Вибування" першої ліги, приймала кременчуцький "Кремінь".

З перших хвилин тернопільські футболісти заволоділи ініціативою й почали загрожувати воротам гостей. Але доволі несподівано на 10-й хвилині зустрічі рахунок відкрили кременчуцькі футболісти. Після подачі Боровського головою переправив м'яч у сітку тернополян Андрій Савіцький - 0:1. "Ниви" потрібно було понад 20 хвилин, щоби зрівняти рахунок у поєдинку. Після передачі від Максима Мудрого Мар'ян Мисик пробивав з меж штрафної і м'яч, зрикошетивши від захисника гостей, влучив у ворота - 1:1.

Наприкінці тайму Мисик міг відзначитися й вдруге, але м'яч після його удару зі штрафного влучив у поперечину. Тож на перерву команди пішли за нічийного рахунку.

На початку другого тайму доволі небезпечно загрожував воротам тернополян Савіцький, але вже до кінця цього поєдинку забивали лише господарі. Як і у попередніх матчах "Ниви" спрацювали заміни тренера Юрія Вірта.

Спочатку Віталій Михайлів віддав передачу на Івана Паламарчука, чий простріл замкнув Денис Резепов - 2:1. Згодом знову забив Мисик, але з

офсайду. Міг збільшувати рахунок після передачі того ж Мисика й Мудрий, але не влучив, а остаточний рахунок після передачі Резепова встановив Богдан-Юліан Вишинський, який лівою ногою пробив повз воротаря "Кременя" - 3:1.

Тож футболісти "Ниви" зробили чудовий подарунок у переддень народження своєму тренеру Юрію Вірту. **ФК "Нива" (Тернопіль) - ФК "Кремінь" (Кременчук) - 3:1 (1:1).**

Голи: Мисик (32), Резепов (52), Вишинський (68). - Савіцький (10).

"Нива" стартовий склад: Ілля Ольховий, Андрій Демиденко, Арсен Слотюк (к), Максим Мудрий, Мілан

Михальчук (44, Іван Паламарчук), Віталій Михайлів, Сергій Давидов (86, Марко Кицун), Андрій Бей (67, Богдан-Юліан Вишинський), Радіон Посевкін (46, Денис Резепов), Мар'ян Мисик, Валентин Напуда (46, Вадим Сидун).

Отож, "Нива", маючи в активі 27 очок, ділить друге/третє місце турнірної таблиці з івано-франківським "Прикарпаттям".

Наступний поєдинок 7-го туру футболісти "Ниви" зіграють 8 травня в гостях з вишгородським "Діназом" з Київщини, який у першій грі перемогли з рахунком - 5:0.

Фото: ФК "Нива"

«Агрон» і «Дністер» здобули перемоги в аматорському чемпіонаті

3 і 4 травня у 15 турі тернопільські футбольні команди, які виступають у чемпіонаті аматорів України - великогаївський "Агрон", заліщицький "Дністер" і збаразький "Галич", провели свої чергові поєдинки весняної частини чемпіонату.

"Дністер" приймав "Галич", а наступного дня "Агрон" грав виїзний поєдинок із ФК "Миколаїв".

"Дністер" швидко заволодів ініціативою, і вже на 8-й хвилині після передачі Процика рахунок відкрив Михайленко. У середині тайму Процик реалізував штрафний і подвоїв перевагу заліщан - 2:0.

На початку другого тайму збаражчани старанням Симчука скоротили рахунок.

Господарі продовжували володіти ініціативою на футбольному полі і

наприкінці зустрічі Дячинський, який вийшов на побачення з воротарем, встановив остаточний рахунок поєдинку - 3:0.

До речі, "Галич" напередодні матчу у Заліщиках припинив співпрацю із головним тренером Олегом Лівацьким, команду до цього поєдинку готував Анатолій Заларенко.

"Дністер" (Заліщики) - "Галич" (Збараж) - 3:1 (2:0).

Голи: Михайленко (8), Процик (24), Дячинський (90+1). - Симчук (47).

Великогаївський "Агрон", граючи в гостях на Львівщині, здобув впевнену перемогу. На 15-й хвилині після подачі з кутового арбітр за гру рукою призначив пенальті у ворота господарів. Тарас Гром'як з одинадцятиметрової позначки відкрив рахунок у поєдинку - 0:1. Невдовзі після передачі Володимира Пришніського Гром'як подвоїв рахунок - 0:2.

На початку другого великогаївчани подали кутовий, Петро Наумийлик

пробив - і м'яч від гравця "Миколаєва" залетів у сітку - 0:3.

На 59-й хвилині після подачі кутового Назар Цюпка виграв верхову боротьбу й скоротив відставання в рахунку - 1:3. На більше господарів не вистачило.

ФК "Миколаїв" - "Агрон" (Великі Гаї) - 1:3 (0:2).

Голи: Цюпка (59). - Гром'як (16 з пен.; 35); Давидяк (50, автогол).

Після зіграних поєдинків 15-го туру заліщицький "Дністер" з 34 очками продовжує лідувати у групі 1, "Агрон", маючи 30 залікових пунктів на третьому місці. "Галич" з 11 очками займає дев'яту сходинку турнірної таблиці.

У 16 турі 10 травня "Агрон" прийматиме "Колос" (Полонне, Хмельницька область), а наступного дня "Галич" - ФК "Лісне" з Київщини. Поєдинок "Дністра" з гостомельською "Мрією" не відбудеться, оскільки останні знялися з аматорського чемпіонату.

Посадовець університету вимагав хабар

Керівника одного з підрозділів тернопільського вишу підозрюють в отриманні неправомірної вигоди за сприяння у відстрочці від мобілізації. Про це повідомили під процесуальним керівництвом Тернопільської окружної прокуратури.

Слідством встановлено, що 56-річний посадовець запропонував колишньому працівнику університету, який втратив роботу і, відповідно, підстави для бронювання, правцевлаштування в іншому навчальному закладі. Вартість "допомоги" він оцінив у 1600 доларів США.

Засудили до 7 років

За публічного обвинувачення прокурорів Чортківської окружної прокуратури, Чортківський районний суд визнав винуватим жителя одного зі сіл цього району у згвалтуванні неповнолітньої (ч. 3 ст. 152 КК України). Йому призначено покарання - 7 років позбавлення волі. Прокурор довів у суді, що чоловік понад пів року у власному будинку гвалтував свою дочку, з якою він проживав разом зі своїм батьком. Маму дівчинки позбавлено батьківських прав і вона не мешкала з ними. Наприкінці червня минулого року, коли чоловік вкотре здійснив наругу над

дочкою, тітка дівчинки, яка раптово зайшла до кімнати, побачила, як він поспіхом одягався. Дитина боялася при ньому розповідати, що трапилося, але згодом розповіла тітці, що вже більш як 6 місяців її гвалтує рідний батько. Він пригрозив, що вижене доньку з дому, якщо вона комусь про це розкаже. Жінка викликала поліцію і правоохоронці затримали підозрюваного у згвалтуванні.

Обвинувачений на суді свою вину визнав, сказав, що розкається у вчиненому і хоче йти захищати Батьківщину. Обвинувачений перебуває під вартою.

Шестирічний вирок водієві

Лановецький районний суд виніс вирок водієві, який спричинив серйозні травми жінці та її дворічній дочці. Чоловіка засудили до 6 років позбавлення волі за керування мотоциклом без водійських прав і на несправному транспортному засобі, що стало причиною дорожньо-транспортної пригоди.

Інцидент стався на вулиці Дубенська в м. Кременець. Водій мотоцикла "GEON-NP-200", не маючи посвідчення водія, не дотримався обов'язкових правил руху, не зменшив швидкості

біля нерегульованого пішохідного переходу і збив жінку з дитиною на руках. В результаті аварії жінка отримала тілесні ушкодження середнього ступеня тяжкості, а її маленька дочка зазнала тяжких травм, зокрема перелом черепа.

Суд врахував обставини справи та признав водієві покарання у вигляді 6 років позбавлення волі. Крім того, обвинувачений зобов'язаний сплатити потерпілим матеріальну шкоду в розмірі 76 906 грн та моральну шкоду у сумі 60 000 грн.

Кременецьке господарство сплатить понад 120 тис. грн

Через неналежний контроль за вирубок дерев у лісах Кременецького району, Господарський суд Тернопільської області ухвалив рішення стягнути з філії Кременецького лісового господарства Державного спеціалізованого підприємства "Ліси України" понад 120 тисяч гривень на користь держави.

Позов було подано Бережанською окружною прокуратурою в

інтересах держави в особі Залозецької селищної ради. Причиною стало незабезпечення належного збереження лісів на території Мшанецького лісництва, що призвело до незаконної вирубки дерев і матеріальної шкоди лісовому фонду.

Оскільки особу, яка здійснила порубку дерев, не було встановлено під час досудового розслідування, відповідальність за збитки покладені на постійного лісокористувача - філію "Кременецьке лісове господарство". Лісове господарство повинно відшкодувати шкоду, завдану державним інтересам.

Щойно з друку

У подорож на Теребовлянщину: до Конопківки і санаторію "Медобори"...

...Вже можна помандрувати сторінками науково-публіцистичного видання Богдана Андрушківа, Наталії Слободян та Павла Якимюка "Особливості управління санаторно-курортними закладами в умовах адміністративно-територіальної реформи" (на прикладі санаторію "Медобори" та Микулинської територіальної громади"), яке нещодавно побачило світ у Тернополі.

Автори-укладачі під керівництвом доктора економічних наук, професора, Президента Академії соціальних наук, віцепрезидента НАН ВО України, академіка Академії економічних наук Богдана Андрушківа - доктори економічних наук Н. Кирич, О. Погайдак, Р. Шерстюк, кандидат економічних наук Н. Слободян та автор творчої ідеї П. Якимук у книзі, на практиці села Конопківка та санаторію "Медобори", розкрили соціально-економічні та історико-краєзнавчі аспекти розвитку пересічного населеного пункту, досвід господарської діяльності після проведення адміністративно-територіальної реформи. Авторі видання розглянули процес національного курортного відродження в контексті традицій Галицько-Подільського краю. Книга складається зі вступу (вітальні слова почесного краєзнавця Віктора Уніята, докторів економічних наук Алли Череп, Романа Шерстюка, священника села Конопківка о. Михайла Кухарського, головного лікаря санаторію "Медобори" Василя Мартинюка, керівника авторського колективу видання Богдана Андрушківа), п'яти розділів ("Конопківка - зоряний супутник древнього Микулина та Теребовлі", "Досвід вирішення господарських проблем", "Концепція соціально-економічного розвитку територіальної громади", "Фотоескурс у благоустрій та етно-природних лоно Конопківки та санаторію "Медобори", "Додатки"), розділених на підрозділи та післямови, в яких подана загальна характеристика багатого природою і духовністю краю та виразне історичне тло, на якому виникло і розвивалося село Конопківка і санаторій "Медобори" зокрема, а також переліку використаної літератури. Як зазначила у вітальному слові з нагоди виходу книги доктор економічних наук, професор, завідувач кафедр

ри Запорізького національного університету, заслужений діяч науки і техніки України Алла Череп, автори охопили історію княжої Теребовельщини, Микулинської громади, "значну увагу приділили пам'яткам у Микулинцях і Конопківці, до будівництва яких мали безпосередній стосунок працівники санаторію "Медобори", який вже роками успішно функціонує у Конопківці. Розповідь ґрунтується на найбільш вірогідних джерелах та підкріплюється художніми відступами. Патріотизм керівника авторського колективу, члена НСПУ Богдана Андрушківа доповнюють глибокі релігійні почуття, адже на Теребовлянщині розташована Зарваницька святиня. Видання вчить любити рідну землю, як вирішувати складні господарські проблеми, забезпечувати розвиток села в умовах трансформаційної економіки. Книга, видана з нагоди 210-річчя с. Конопківка, є чудовим духовним дарунком для кожного жителя не лише Конопківки, а й теребовлянців і тернополян".

Варто додати, що, до чого б не торкалася вміла рука керівника авторського колективу Богдана Андрушківа, все зроблено з любов'ю, щирістю та знаком якості. Наклад книги (488 стор.) 300 примірників. Видання буде корисним для краєзнавців, істориків, економістів, управлінців і, на думку авторів, допоможе зрозуміти суть адміністративно-територіальної реформи.

Автори щиро дякують усім, хто сприяв у зборі історичних, природничих, краєзнавчих та інших матеріалів, зокрема громаді с. Конопківка, Микулинській селищній раді, тодішній Теребовлянській районній раді та адміністрації, керівнику санаторію "Медобори" В. Мартинюку, кафедрі управління інноваційною діяльністю та сферою послуг ТНТУ ім. І. Пулюя. Окрема подяка меценату видання, підприємцеві Павлові Якимюку. Художньо оформила видання Ірина Кирич.

Отож, як написав у своєму вступному слові Василь Мартинюк, помандруємо сторінками книжки: "В дорогу на Теребовлянщину, до Конопківки, до нашого славного санаторію "Медобори"...

В. К.

ФК «Борщів» - переможець Зимової першості Тернопільщини

30 квітня у Тернополі на стадіоні зі штучним покриттям у парку "Сопільче" відбувся фінальний поєдинок Зимової першості Тернопільщини з футболу пам'яті президента ФК "Поділля" (Василівці) Михайла Коваля між командами "Агрон" з Великогаївської громади та ФК "Борщів" з Борщівської громади. У напруженому поєдинку перемогли борщівські футболісти.

тем Гайдаш (84, з пен.). Цього ж дня у матчі за третє місце зустрілися збаразкий "Галич" та "Поділля" з Великої Березовиці. Оскільки основний час завершився безгольовою нічиєю, команди пробивали пенальті, де більш влучнішими були великобerezовицькі футболісти.

"Поділля" (Велика Березовиця) - "Галич" (Збараж) - 0:0 (по пен. - 4:1).

Пенальті реалізували: Ярослав Ясніцький, Євген Гноянко, Андрій

Приян, Олександр Кухаренко. - Ігор Наконечний. Пенальті не забили: Андрій Ласий, Роман Вольний.

В церемонії нагородження переможця і призерів Зимової першості Тернопільщини взяли участь голова Тернопільської ОВА Вячеслав Негода, голова Асоціації футболу Тернопільщини Тарас Юрик, батько Михайло Коваль - Олег Коваль та рідна сестра Марія. Усі футболісти-призери від АФТ отримали медалі, Кубки, а родина Ковалів презентувала командам грошові премії.

Справи приватні

ПРОДАЮ С/Г ТЕХНІКА

П. тракторні: обприскувачі 300; 400; 600 л; картоплесаджалку; картоплекопачку; сівалку; розкидач міндобрих; роторну косарку; грабарку; КЗН; культиватор міжрядний; плуги дво- і трикорпусні; капустяну саджалку; фрезу; дискову борону. Кінні: сівалку; косарку; копачку; плуг; грабарку; віялку. Тел.: (067) 288-71-29, (068) 032-53-61.

БУДМАТЕРІАЛИ

П. металочерепицю, профнастил, усі комплектуючі до дахів; водостоки, плівки, утеплювачі, сходи на горіще. Гуртові ціни. Виїзд, замір

astramia.com.ua

Медичний центр

► Лікування алкоголізму та куріння
► Психіатрія, неврологія, рефлексотерапія
► Народна та нетрадиційна медицина

АМІ (0352) 51-50-00

м.Тернопіль, вул. Малишка.2

Самолікування може бути шкідливим для вашого здоров'я!

та проектування, безкоштовна доставка. Тел.: (067) 381-45-08, (097) 844-77-30.

П. паркани металеві: жалюзі паркан, рачно паркан, горизонт паркан, штахетник, парапети, металеві капелюхи на стовпи. Ціни помірні. Розрахунок і доставка безкоштовні. Тел.: (067) 381-45-08, (097) 844-77-30.

РІЗНЕ

П. фарбуємо дахи, церкви, покриваємо куполи під золото. Свід. серія І, №085873 від 07.03.2012 р. Тел. (098) 048-42-83.

П. виготовляємо ковані вироби: брами (від 1000 грн./м), огорожі (від 1000 грн./м), перила, решітки, дашки, сходи (від 1200 грн./сходинка), ворота гаражні, двері, гойдалки, лавки. Ковані елементи. Дизайнерська розробка. Монтаж, доставка. Виконуємо єврореманти. Реставрація старих брам. Послуги зварювання металоконструкцій, арок, ангарів різних конфігурацій та перекриваємо дахи. Свід. №2867718565 від 18.05.2003 р. Тел. (067) 909-79-74.

П. шукаю майстрів для фасадних робіт (утеплення будинків пінополестом). Тел. (067) 909-79-74.

СЛУЖБА ЗНАЙОМСТВ

П. чоловік 40 років, житлом забезпечений. Хочу познайомитися з дівчиною чи жінкою, може бути з дитиною. Тел.: (097) 044-93-00, (068) 703-54-88.

ШУКАЄТЕ КВАРТИРУ?

БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ

МОЛЛО

0050 20 47 663

В. Лучаківського, 6

Написано серцем

Мені приснилась мама молодою

Мені приснилась мама молодою...
Вона у сні прийшла із давнини.
Бо я не знаю маму вже такою,
Щоб без печалі і без сивини...
Усе до того - увібрала губка.
Приміром,
йшли ми по чорниці в ліс.
Запам'ятав я
повні слоїчки, із "чубком",
А мамин образ
спогад не доніс...
...В лікарні я,
запалення двобічне.
Врятує лік: якийсь пеніцилін...
"Його шукайте, жінко,
серед сніжня.
Не буде,
то й не виживе ваш син...".
Ці ліки, мамо,
ви знайшли не в Раві...
Ще біла мене були ніч чи три...
Але чому ви, спогад лукаві,
Зафіксували лиш...
обличчя медсестри?
Ледь-ледь я бачу, мамо,
вас у полі -

Тут діти знали все про трудодні.
Як кризь туман:
вокзальна ніч у Львові...
Мені какао було, мамі - ні...
...І вже коли потопали онуки,
Я старшим став, як мамині роки,
Закарбувала пам'ять без спонуки
Тодішній образ мами на віки.
Сьогодні образ мами
не розмитий,
Він дуже близько, майже,
як впритул.
Поети навіть скажуть:
колеритний...
А молодим
колись хіба він справді був?
...Просіться в сні,
де мама молодою,
Бо образ цей даровано з небес.
Як кроплять хліб
свяченою водою,
То й сні про маму
освятить ви теж!
Михайло ІВАШУК.
27. 04. 2024 р. - 13. 04. 2025 р.
Вербна Неділя...

Вишиває ікони навіть на фронті

Уже четверть століття Віталій Відішевський з Тернополя вишиває ікони. Спочатку - з цікавості, згодом - з упертості, а тепер - з духовної потреби. Навіть на передовій, у паузах між евакуацією поранених, він бере до рук голку й п'яльця.

все залежить від натхнення. "Починаю з темних ниток, аби світлі не забруднилися. Малюю сітку, потім поступово заповнюю квадрати", - ділиться технікою. Найменша його робота - 15х18 см: лелека з немовлям. Найбільша - ікона "Хрещення Ісуса" розміром 62х46 см. У вересні 2023 року Віталій Відішевський повернувся до медичної справи - як санінструктор 151-ї ОМБр. Служив на Запоріжжі й Донеччині: вивозив поранених. І навіть у найважчі хвилини не полишав вишивання. "Це вже залежність. Сподіваюся, добра", - каже з усмішкою. Після поранення внаслідок атаки дрона 10 листопада 2024 року він продовжив вишивати у госпіталі. Медики дивувалися, а побратими - мовчки підтримували. Повернувшись до Тернополя, Віталій організував виставку у театрі, де колись працював. Виторг від картин пішов на закупівлю речей першої потреби для фронту. Зараз військовий знову готується повернутися на передову. А останню свою роботу завершив зі словами: "Господи, благослови Україну і всі родини наші".

Як повідомляє "Експрес", 53-річний Віталій з дитинства пам'ятає, як мама і тітка вишивають, і сам пробував. Згодом став фельдшером, відслужив строкову як санінструктор, працював на заводі й монтував сцену в Тернопільському театрі ляльок. Саме там згодом і відбулася його перша виставка. "25 років тому я посперечався з дружиною Надією, що зможу вишивати не гірше за неї, - усміхається пан Віталій. - Скажав - зробив". Його перша робота - ікона святого Миколая. Сьогодні в арсеналі майстра - десятки вишитих ікон і картин. Частину він подарував, решту зберігає. Працює повільно: рік на одну картину - це норма. Бо

Прикраса, як у Лесі Українки

А ви знали, яка улюблена прикраса була в Лесі Українки? Її можна побачити на старих фото, де поетеса у вишиванці. Це стрічковий гердан з трьох кольорів - чорного, білого і червоного. Тернопільянка Ольга Велика зробила репліку цієї прикраси. Вона показує своє фото з "Лесиним герданом", як тепер його називає.

Один гердан з лебедями складається з 26 кольорів - уявляєте? Тут складно не помилитися, треба бути надзвичайно уважною", - додає Ольга.

"На застя, схему в інтернеті знайти було нескладно. Хоча можна було б і "на око" відтворити, але це зайняло б більше часу", - розповідає майстриня. Прикрасами з бісеру Ольга займається понад 20 років. Ще в школі вчителька помітила її хист до бісероплетіння. Навіть пропонувала взяти участь у виставці в Києві. "Я ніколи не оцінювала свої виробы з погляду художнього вито-ру. Я просто плела з бісеру, бо це мені страшенно подобалося. Брас-лети, каблучки, намиста... Чого тільки я не робила. Тато для мене змайстрував спеціальний станок, щоб легше було нанизувати бісерин-ки. У той час такі було складно ку-пити у звичайному магазині. Що й казати - книжки з бісероплетіння теж було непросто знайти. Прига-дую, з сестрою купили книжку на двох, доводилося чергуватися. Навіть у школі зробили невеличкий "бізнес" - продавали виробы одно-класникам", - згадує Ольга Велика.

Краса в деталях

Тепер Ольга вдруге щаслива мама дворічної донечки Вікторії. Саме завдяки їй жінка отримала "друге дихання" в улюбленій справі. "Коли відкриваєш інтернет - очі розбігаються. Скільки цікавих схем з бісерних прикрас є тепер! Просто витвори мистецтва. Все подобається і хочеться зробити, але не завжди вистає часу", - каже майстри-ня. Запорука вдало сплетеної прикраси - не лише у майстерності чи досвіді, хоча це, безсумнівно, важ-ливо, а й у якості бісеру та вмінні підбирати кольори. "Купуючи бісер, я кілька разів обпеклася. Тепер для роботи пере-важно використовую чеський бісер вищого сорту. Він не вигорає на

сонці, гарно носить і має однаков-ий розмір - що дуже важливо в бісероплетінні. Звісно, хотілося б спробувати зробити кольє з японсь-кого бісеру, але він дуже дорогий. Собівартість однієї прикраси може сягати кількох тисяч гривень. А я ніколи не плету щось дуже просте - це мені не дуже цікаво. А от незви-чайні кольє чи гердани - це моя слабкість", - зауважує майстриня.

Гердан з 26 кольорів У її руках кольє розквітають тря-янками та півоніями, оживають "ви-шити" взори на герданах, виблиску-ють чоловічі краватки патріотични-ми кольорами, майстерно поگویду-ються силіанки довкола шії. У кож-ну роботу Ольга вкладає часточку своєї душі.

"Коли я плету з бісеру, світ дов-кола, ніби на мить зупиняється, час перестає існувати, я живу моментом. Це мій найкращий антистрес, особ-ливо коли все одразу виходить.

"Сині волошки, жовті соняшники в білому обрамленні - дивись, ніби все просто, а на практиці - проти-лежне. Майже місяць його плела, кілька разів доводилося пороти, бо візерунок виходив не таким. А за-раз - задоволена роботою, навіть уже один раз вдягала під вишиван-ку. Стільки компліментів отримала! Я помітила, що гердани гарно до-повнюють образ і не обов'язково вдягати вишиванку. Вони вдало по-єднуються із сучасним одягом. Навіть бачила, що молодь носить їх до худі", - зауважує Ольга Велика. У найближчих планах Ольги - відтворити гердани Олени Пчілки та Соломії Крушельницької. А ще вона хоче створювати гердани з націо-нальними зображеннями, притаманними різним регіонам України. Майстри-ня переконана, що завдяки автен-тичним реплікам ми передаємо куль-турний код наших предків.

Оксана СМІЛЬСЬКА

Скульптури з лози серед квітучих магнолій...

У "Саду магнолій" Кременецького ботанічного саду відбулася незвичайна виставка під відкритим небом. Художник-дизайнер Василь Петровський разом зі студентами фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка презентували серію скульптур із лози.

Роботи створені в стилі ленд-арт - напрямку, який прагне гармонійно поєдну-вати мистецтво з природ-ним середовищем. Саме тому організатори вирішили не влаш-товувати виставку в традиційно-му залі, а розмістити плетені скульптури серед розквітлих де-рев, зеленої трави й під весня-ний спів птахів.

"Атмосфера - райська. Ми праг-нули, аби наші твори не вбива-лися з пейзажу, а навпаки - ста-вали його продовженням", - поді-лився автор ідеї Василь Пет-ровський.

На відкриття завітали гості міста, кременецькі майстрині й художниці, викладачі та студенти педагогічного коледжу. Виставка зібрала поціновувачів природи, мистецтва та творчості, яка виро-стає в гармонії з довкіллям.

Тролейбуси й автобуси розфарбують «хвилею»

Звісно, Тернопіль не при-морське місто, зате у нас є прекрасне озеро. Мабуть тому й вирішили увесь гро-мадський транспорт у фай-ному місті перефарбувати у си-ньо-білі кольори. Хоча у конкурсі брали участь і проекти з зелено-білою, жовто-зеленою, світло-оливковою, жовтою стилістикою. Голосування Тернопільська міська територіальна громада про-водила на своєму порталі "е-Тер-нопіль". Найбільше голосів щодо бренду для громадського транс-порту міста набрав варіант №3.

Як йдеться у повідомленні Тернопільської мерії, під цим номером пере-бував проєкт, розроблений ТОВ "НТ Дор-будпроект". Він найбільше спо-добався меш-канцям грома-ди, оскільки найкраще від-образив непов-торну іден-

тичність дерев'яного міста. Пере-моща голосування буде відзна-чено нагородою.

Цим же рішенням зобов'язано усіх перевізників при закупівлі нового транспорту наносити на нього брендування відповідно до затвердженого зразка.

Щодо вже закупленого транс-порту також поставлено вимогу: до початку 2026 року перевізники зобов'язані поетапно перефар-матувати зовнішнє оформлення наявного транспорту відповідно до вимог. Крайній термін - 31 грудня 2025 року.

РЕКЛАМА

ДАХ ЛАНОС ПАРКАН

Металочерепиця
Металопрофіль
Водостічні системи
Штахетник
Паркани

м. Тернопіль
вул. Шептицького, 20
тел. 096 132 84 04 (Андрій)

Експонати для музею приносили усім селом

У серпні буде 5 років, як відкрили музей у Більче-Золотому на Борщівщині.

У чотирьох кімнатах музею зібрані сотні експонатів, серед яких - старовинні розписні тарілки, глиняний посуд, одяг, вишивка, меблі, ікони, робоче приладдя, світлин. Старовинні речі побуту та одяг приваблюють око відвідувачів - поціно-вувачів старовини. А збирали скарби минулого гуртом.

Ідея створення музею нале-жить місцевій бібліотекарці Лідії Миськів та майстрині Ка-терині Бутовській, ляльки-мо-танки якої також стали експо-натами.

Після одного з недільних Богослужінь бібліотекарка та майстриня разом з головою громади розповіли про ідею створення музею жителям села. Мешканці почали активно приносити для музею ро-динні старовинні речі.

У першій кімнаті - предмети праці і побуту. Там можна по-бачити старовинні жорна, золь-ницю, нецьки, плетені з осики форми для тіста, столи та ба-гато іншого. У другій - гли-няний посуд, глечики, старо-винний бамбетель, понад 100-річні ікони, місцеві вишивки.

У третій - історія села. У кімнаті "Історія села в поста-тях" розміщено багато старих фотографій, експонати з пече-ри "Вертеба", історії станов-лення закладів та установ, які є на території села.

У четвертій - понад чотирис-та ляльок-мотанок народної майстрині Катерини Бутовсь-кої. Зараз ця кімната переоб-ладнана. У ній відвідувачі мо-жуть побачити ткацький вер-стат, веретена, дитячу коліс-ку, плетену із лози, старовин-не різьблене ліжко, домоткані покривала.

Незвичайним експонатом му-зею є дерев'яна колода, все-редини якої вирізьблений три-зуб та напис "Слава Україні".

Старовинні кралевецькі рушники у Збаразькому замку

У стінах Збаразького замку відкрилася унікальна виставка "Кралевецькі рушники XIX-XX ст.", яка дає змогу відвідувачам поринути у глибини українських традицій та обрядовості.

Кралевецький рушник - це не просто елемент декору, а справжній символ духовності та оберег укра-

їнської родини. У минулому ці рушники відігравали важливу роль у весільних обрядах, слугу-ючи захистом для молодят. Їх вишивали з особливим сакра-льним змістом, передаючи з покоління в покоління.

На виставці представлені оригінальні рушники шириною 40-50 см і довжиною до 3-4 метрів. Вони вражають багатством орнаментів, кольоровою гамою та вишуканою ручною роботою майстринь з Кралева - міста, яке

стало знаним на всю Україну завдяки своїй текстильній традиції. Організатори виставки запрошують жителів Тернопіль-щини та гостей краю доторкнутися до живої історії, побачити, як виглядали справжні українські обереги, і відчутти атмосферу родинного затишку та обрядової сили минулих століть. Експозиція буде діяти упродовж весняного сезону у виставкових залах Збаразького замку.

